

РІК XIX. ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 14 ГРУДНЯ 1911. ЧИСЛО 50.

VOL. XIX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, DECEMBER 14, 1911. No. 50.

Пересторога.

Monongahela, Pa., Dec. 11. 1911.

На дотеперішнє писанє о. Понятишина примічаю таке: коли пишете для членів Р. Н. Союзу, то пишть правду, бо то, щосьте написали, противить ся здоровому розумови. Признаєте, що єпископ можливо зблудив зглядом угорських сьвящеників а не хочете признати, що можливо міг зблудити проти галицьких сьвящеників. Я, яко духовний управитель Р. Н. Союзу почуваюсь до обовязку Вас перестеречи, щоби через Вашу писанину не повстала баламута на конвенції подібна до тої, яка повстала через Вашу писанину на Cleveland-ськїй конвенції.

о. М. Балог.

Новинки.

¶ Перша ювілейна гімназія ім. М. Шашкевича. Заходами кількох сьвідомих одиниць, що зрозуміли велику вагу рідної школи, дня 1. листопада с. р., в сотні роковини уродин М. Шашкевича, введено в жите першу класу „Ювілейної (першої) гімназії ім. М. Шашкевича“ в Долині. На разі при вступнім іспиті, переведенім під наглядом д-ра Пачовського і д-ра Лучаковського, перейшло 24 учеників. Надто вписало ся 2 приватистки Жидівки. Між учениками є один Поляк. Жидів відмовляли деякі шовіністично настроєні Поляки, хоч дирекція школи дозволила ученикам, які добре по руськи не говорять, відповідати на годинах по польськи, поки не присвоять собі добре викладової мови. Заложене руської гімназії в Долині було наглядом справою з огляду на національне осьвідомлене молодого міщанського покоління та околичного селянства.

¶ Компромітація польських клеветників. Наші читачі пригадують собі особу польського шпіона Раковского, який в своїм часі помістив був в деяких польських часописах клеветничі ревелайції про побиранє Українцями пруських марок. Сі ревелайції облетіли були всю польську пресу, а Поляки аж підсакували з великої радости, що за допомогою „славного родака“ Раковского удало ся їм нібито доказати, що деякі руські часописи та товариства, а навіть поодинокі видніші личности, вислугують ся Німцям за „прусскі марки“. Поміж названими Раковским людьми, які будім-то побирали від Німців сі „прусскі марки“, був також один у-

країнський Поляк, п. Вячеслав Ліпінський, автор брошури „Szlachta na Ukrainie“ і один з видавців київського журналу „Przegląd Krajowy“, що виходив в 1909 р. П. Вячеслав Ліпінський, хоч латинського обряду, є великим українським патріотом і через сю обставину попав ся поміж „українських агентів“ пруської поліції. Розуміє ся, що за свою любов до України він не побирав від нікого ніякої заплати і тому був приневолений заскаржити перед суд редакції двох варшавських дневників, „Kurjer Warszawski“ і „Goniec Poglany i Wieszorny“, які поміщуючи ревелайції Раковского, помістили у них також імя згаданого українського діяча. Дня 28. падолиста с. р. відбула ся в варшавськїм окружнім суді розправа, яка закінчила ся повною сатисфакцією позовника. Обжаловані редакції дали заяву, що відкликають закиди як безпідставні, бо „діяльність Ліпінського опираєть ся на ідейнім ґрунті і не дає підстав до таких закидів“. „Goniec Poglany i Wieszorny“ помістив на своїх стовпцях відповідну заяву таки зараз по розправі, а „Kurjer Warszawski“, що перший пустив у сьвіт сі злобні напасти польського шпіона, — зараз на другий день. Оттак то посрамили ся русиножерні Поляки з тими „прусськими марками“.

¶ Karrenzzeit. Поляки, особливо галицькі, вже від довшого часу намагають ся „дати Прусакам в шкіру...“ Вселяких способів пробують, щоб зненавидженим Німцям дати відчутти свою „залізну руку“, але досі ніякий з тих способів не повів ся. Галицькі польські троттадратники проклямували наперед бойкот всіх пруських товарів. У великім патріотичнім розгарі витовкли кілька виставових шиб у підозрілих львівських торговлях, але се не допомгло... Центральне австрійське правительство дало галицьким башибожукам по пальцях і славні „бойкотівці“ опинили ся... в дураках. Треба було тепер забрати ся до Прусаків з иншого боку. Ото почали „польські власті“ спиняти польських робітників від зарібкової еміграції до Прус. Польські „Мацькі“ та „Войткі“ не послухали якось своїх „опікунів“ і таки ходили до Прус на заробітки. Здавало ся, що польські „патріоти“ не осягнуть і в тій акції ніяких результатів, але тим разом їм прийшло в поміч таки само пруське правительство, а саме ось такою короткою але рішучою постановою: робітники польські, походять з Австрії і Росії, не можуть бути під ніяким услівем заняті в Прусах від 20. грудня до 1. лютого. На протяг того

часу мусять вони безуслівно покинути Прус, а коли того не зроблять самі, то змусить ся їх до того силою державної власті. — Ся постанова називаєть ся власне Karrenzzeit. Польські „політики“ не надіяли ся такого залягодження сеї справи і після звісної засади „choć niehonogowo, ale zdrowo“ почали райтераду. Пішли іменно до центрального правительства в Відні і стали його благати, щоб воно своїм впливом ввєднало на Прусаках знесенє сього Karrenzzeit-у. Так то повело ся „культурним“ Полякам в боротьбі з „варварськими“ Прусаками. Загально звісна приповідка „хто мечем воює — від меча гине“ знайшла тут повне приміненє.

¶ Доповняючі вибори в Галичині. Дня 28-го м. м. відбули ся доповняючі вибери двох парламентарних послів в округах: ч. 28 (Дрогобич - Турка - Сколе - Болехів) і ч. 33 (Золочів - Зборів - Озірна - Залізіці). В окрузі 27-ім вийшов послом звісний польський Жид, д-р Натан Левенштайн, а в окрузі 33-ім — Генрик Райцес. Д-р Левенштайн був — як відомо — вибраний і підчас головних виборів в червню с. р., але ізза звісної дрогобицької масакри зрезигнував. Тепер воля „народа“ покликала його знова на свого заступника... В окрузі 33-ім опорожненім ізза резигнації посла Брайтера (п. Брайтер вийшов також послом у Львові; сей мандат він задержав, а золочівського зрік ся), розщибав ся о посольство бувший польський міністер, д-р Дулемба. Хоч за кандидатурою сього польського стовпа розпинали ся всі польські „владзе“, то йому таки не повело ся заступати „roszczywu ludek“ у Відні... Пан Дулемба соромно провалив ся, а послом вийшов польський поступовець Райцес, який кандидував на ту саму опозиційну програму, на яку був вибраний п. Брайтер, під окликом не вступлення до польського кола. До вибору п. Райцеса причинили ся в великій мірі Русини, а особливо руські радикальні послы д-р Лагодинський, д-р Трильовський і Лаврук, котрі у всіх містах і селах округа перевели цілий ряд передвыборчих зборів, на яких поручали опозиційну кандидатуру п. Райцеса, висуненого і підпираного пос. Брайтером.

¶ Сестри-Василіанки в Америці. На дни 30. падолиста, себто в американське сьвято „Thanksgiving Day“ прибули до Америки наші Сестриці чина сьвятого Василія Великого (ЧСВВ). Є їх числом 5 і в часі подорожі були вони під опікою о. сов. Баріша (зі ставіславівської єпархії), котрий прибув сюди, щоби стати місіонарем між нашими поселенцями в Канаді. В день їх приїзду о 7. год.

вечером руське гр. кат. Духовнство з околиці Нью Йорку витало торжественно наші Сестриці в церкві сьв. Петра і Павла в Джерзі Сіті, Н. Дж., а на другий день відіхали вони разом з о. Барішом до Філядельфії, Па. Ті монахині будуть головно опікуватись нашими сиротами в Америці і на сціль віддав їм Преосьвященний Владика „Сирітський Дім“, куплений за 24 тисячі доларів. Сей дім находит ся у Філядельфії недалеко руської катедрі. Хто би хотів удавати ся до наших Сестер в справі приміщення якоїсь нашої сирітки в сиротинськїм домі або взагалі в яких будь справах, дотикаючих самого монастиря, нехай пише на адресу: Rev. Mother Superior Helene O. S. B. M. 832 N. 7th Str., Philadelphia, Pa.

¶ Підлий вчинок. Один пташник в Брукліні прийшов рано до свого стору і застав весь свій живий товар: канарки, щигли, папуги і инші співучі птиці, а також золоті та срібні рибки і білі щурі — подушені якимсь газом. Згинуло більше як сто птахів, 40 білих щурів і 100 риб. Вікна і двері застав властитель стору так, як їх був лишив попередного вечера, а однак якийсь зловбий чоловік (мабуть личный ворог пташника) закрив ся якимсь способом до середини крамниці і невиясненим ще до си газом умертвив відразу понад 240 невинних сотворінь. Безсердечний злочинець лишив по собі одинокий слід — стовчені окуляри з відтисками великого пальця на шклах. Поліція має надію, що власне ті знаки на шклах доведуть її до відшуканя сього незвичайного шкідника. З тим шкідником глядає на свою руку товариство охорони звірят. Внутренности подушених животин піддано хемічний аналізі.

Календарі

Р. Н. Союзу на рін 1912-ий

вже готові і щоби розсилка могла сейчас розпочати ся, просить ся безпроволочно виповнити понизші рядки і сейчас заслати на адресу „Свободи“.

Відділ, число

Післати на адресу секретаря, яка звучить:

E241

Руських календарів примірн.

Словенських календар. прим.

Замітка: Витинок повисший мусить бути потверджений братською печаткою і підписом секретаря. Чим скорше редакція його дістане, тим скорше одержить дотичний Відділ Календарі.

Уряд Р. Н. Союзу.

ОБРУСИТЕЛІ.

Довість із суспільного життя поліської країни.

Н. ЛАНСЬКОЇ.

З великоруського переклада ***

(Конець.)

„Пані маршалкова“ ходила сама не своя: вона не могла зрозуміти, як можна гризти ся, коли все скінчилося щасливо, а із каси, так як давно, правильно видавали пенсії. Тож сильно мучило її то нервово роздрознене м'язи, котре від часу останніх випадків опанувало його. При всій своїй вузкоглядності догадувала ся однак, що її муж мусів трохи схилити ся. Позираючи тужно на його змінене, терпляче лице, не знала як допомогти нещастю, тож клякаючи що вечора перед „Маткою Боскою і св'ятим Яном“, благала від них зіслання якогось чуда. Найгірше лякали її ночі; ще в день старав ся він поборювати свою безпричинну гризоту, але в ночі, коли всі симптоми зміцнюють ся, не міг дати собі ради. В уяві його все тільки й мерещилось переслухуване, свідство, лава оскаржених... але не та лава, на котру він засудив був Орлову, на котрій — знав він то добре — не могла досягнути її ніяка нечесть, але тота правдива лава ганьби і униження, з котрої, хоч і оправданий — хабарник сходять хабарником, злодій злодієм, обшуканець обшуканцем наперекір всім красноріччям бесідам куплених за гроші оборонців упавшої невинності.

Петра Івановича точив якийсь укритий черв'як, не даючи йому спокою ні в день ні в ночі; на дармо пробував він чим розірвати ся, кидав ся до гімнастики, вигадував нові штудерні фігури, сівав грати в шахи з доктором Пшепрашинським, пробував учати дітей відгадувати якісь шаради — але все то втрапило вже для него свою давню приємність. Серед гімнастичних скоків він раптом затримував ся в якійсь непристойній позиції і задумував ся глибоко; в шахах завжди побивав його партнер, а дітям толкував так недолжно, що вони не могли зрозуміти з тих вияснень ані одного слова. Музики не міг знести цілком, тож бідний запокошений Шредер стояв запертий, на великий смукот „пані маршалкової“. Часом в великій розпуді хапав ся за голову і говорив, „що всемо тому треба зробити конець“, і бігав з кута в кут, з переляком оглядаючись і здрогавши при найменшій шелесті. Над гарним домом „пана маршалка“, над його саленом з київськими меблями і петербурзькими заслонами нависла чорна хмара, придавляючи смутком всіх гостей. З Петром Івановичем зачали обходити ся осторожно, як з хорим або непритомним чоловіком: ніхто йому не перечив, вислухували поблажливо все, що він говорив, і усміхаючись ласкаво, не давали пізнати, що часом не до річи говорив.

Під весну, коли вся природа будить ся і оживає, а серце кожного чоловіка радісно бє ся і з розкоши мліє, Петрови Івановичу зробило ся так погано, здоров'є його так розстроїлось, що осторожний доктор Яроцький, боячись відвічальності, порадив „пані маршалковій“ візвати консилиум. Консилиум зібрав ся і учений ареопаг місцевих ескулапів, зловини хитаючи головами, мішаючи латину з польським говором, приступив до розслідування... Помимо того, що всі чотири були знамениті діагностичні, що не нагадуючись довго виповідали найсмілішім оречення о життю і смерті, ручачись своїми головами — тут всі стали як дураки: властиво хвороби тут ніякої не було, а бодай не можна її було сформулювати, однак в нутрі пацієнта було щось не в порядку. — Що в нутрі його не в порядку, о тім знав добре сам Петро Іванович і скоро лікарі відійшли, ні в чім не порозумівши ся і записавши якусь дурницю, загадковий пацієнт лиш гірко усміхнувся і шпурнув під стіл записану рецепту.

XXVII.

Минуло зо два роки. Остання війна лише що скінчилась. В місті не було вже ні Колобова, ні Орлових,

ні Шольца. Повітом заряджував справник Акула. Першим чоловіком в місті став судія Натан Петрович. Всюди було тихо, спокійно, мило. Здавалось, що навіть можна обійти ся і без прокуратора.

Одного четверга ожидали особового парохода з Києва; жиди з цілого міста спішили до пристани. З далека дав ся чути свист, показав ся білий дим, товпа подала ся наперед а кількоро жиденят покотились стрімголов з стрімкого берега. На горі зареготали ся, а на долині хтось йойкнув і жидівське: „о вей мір!“ оголосило пристань. Парохід поволи надпливав, шумячи колесами і зрідка видаючи свисти.

З пароходом вертав ся Скорлупський. На його лиці видніла ся цікава новина. Вона світилась крізь окуляри на очах, пробивалась усьмішкою, котрої він не міг здержати навіть тоді, коли його з усіх боків тисли і тручали в набитім глітно пароході. Він бояв ся лише, щоби його не затримали довго з подорожною торбою в вузьких дверях на виході. В кінці, слава Богу, Скорлупський прошмигнув ся. Він майже рвав ся наперед; ледви міг достояти, доки покладуть сходи до пристани і не важучи, що може упасти в воду, скочив миттю на беріг.

— Чулисте новину! — крикнув увидівши в гурті старого Гусева.

— Може знов війна? — відкликнувся Гусев, начитавши ся багато „Нового Времени“.

— Де там! Лупинського віддали під суд...

— Що ви говорите! Бог з вами! — промовив старий, поблідши від несподіваної вісти. Таж мав контракт ліверунку для армії.

— В тім контракті й ціла штука: відкрили велике опуканство... Пам'ятасте стухлий овес? Ще в газетах споминало ся, — отже то його справа...

— Щось то йому з вівсом не веде ся! — сказав Гусев, нагадуючи собі давню історію за часів Зикова.

— І то не він один, тут їх ціла компанія... Самих полковників сорок, а майорів двадцять вісім.

Старий Гусев слухав з задучуванням. Надійшли Плятон Антонович, судія Натан Петрович, доктор Пшепрашинський і ще дехто.

— Чулисте новину? — питає ся кожного Скорлупський і кожному розповідає пробираючись наперед серед галасливого гурту.

— Плятон Антонович зітхнув. — Знаєте приповідку: доти збан воду носить...

— Кажуть полакомив ся, — шепотом сказав Скорлупський.

— Психічний розстрій... Я завжди уважав! — сказав рівнодушно доктор Пшепрашинський.

— Нічого тут „психічного“, — усміхаючись відповів Натан Петрович і мов би узгадуючи облегчаючі обставини доповів з жартом:

— І Наполеон по Седані полакомив ся, та однак на своїй постелі, царство йому небесне! помер.

— Бог знає, як буде! Тепер в таких разках остро, — сказав Гусев. — Як би на приклад і тее... — і махнув рукою.

— Яким лиш чином Господь мене вибавив! — гадав собі Скорлупський, затримуючись коло фіртки до свого дому. — А казав, що п'ятдесят процентів чистого доходу мав... Але куди то! жінці пакет за пакетом... І ось на чім скінчив! — сказав сумно і зі всіма попрощав ся.

Новину тую розповідали собі в касині того вечора.

— Бюсь о заклад, що викрутить ся! — сказав справник Акула сидючи за картовим столом, коли донесено йому тоту новину.

— Спосібний чоловік дуже доброї школи, — відповів судія Іван Тихонович, мішаючи карти, бо йому якось не щастило ся.

— Но, то буде залежати від того, як попроведать справу, — злосливо обізвав ся судія слідчий, здіймаючи талію, котру Іван Тихонович підсував йому.

Партнери, відорвані на хвилю від віста, знов заняли ся уважно грою а Петро Іванович Лупинський, стративши всякий інтерес для свого повіту, дуже скоро пішов в забуте... Sic transit gloria mundi!

Справозданє касове Р. Н. Союзу

за місяці жовтень і падолист 1911 р.

Від.	Місцевість	\$	ц.
1	Shamokin, Pa.	405	71
2	Mt. Carmel, Pa.	92	60
3	Olyphant, Pa.	136	37
4	Jersey City, N. J.	63	31
5	Mt. Carmel, Pa.	113	75
6	Brownsville, Pa.	90	00
7	McAdoo, Pa.	210	18
8	Elmira Heights, N. Y.	53	47
9	St. Clair, aP.	169	66
10	Ansonia, Conn.	118	86
11	Waterbury, Conn.	42	06
12	Yonkers, N. Y.	101	87
13	Troy, N. Y.	41	62
14	St. Louis, Mo.	139	00
15	Buffalo, N. Y.	54	12
16	Lansford, Pa.	296	50
17	West Pawlet, Vt.	40	00
18	Seymour, Conn.	31	25
19	Homer City, Pa.	27	50
20	Jessup, Pa.	104	56
21	Mayfield, Pa.	18	75
23	Homestead, Pa.	119	75
24	Shamokin, Pa.	27	06
25	Trauger, Pa.	66	87
26	Belle Vernon, Pa.	35	00
27	Glen Lyon, Pa.	88	61
28	Mahanoy Plane, Pa.	317	31
29	Rhone, Pa.	111	67
30	Breslau, Pa.	117	52
31	Eleanor, Pa.	47	50
32	Trauger, Pa.	65	25
33	Northampton, Pa.	285	36
34	Old Forge, Pa.	30	81
35	Whitney, Pa.	62	50
36	Scottsdale, Pa.	49	12
37	Chisholm, Minn.	96	50
38	Auburn, N. Y.	92	66
39	Syracuse, N. Y.	66	25
40	Edwardsville, Pa.	112	50
41	Westmoreland, Pa.	44	09
42	Passaic, N. J.	121	89
43	Simpson, Pa.	28	00
44	Mt. Carmel, Pa.	15	00
45	Philadelphia, Pa.	29	34
46	Plymouth, Pa.	201	25
47	Ambridge, Pa.	49	83
48	McKeesport, Pa.	122	36
49	Powhatan, W. Va.	22	50
50	Desloge, Mo.	3	75
51	Yatesboro, Pa.	63	75
52	Holyoke, Mass.	16	35
53	Pittsburg, Pa.	243	59
54	Terryville, Conn.	26	41
55	Carnegie, Pa.	132	17
56	Wheeling, W. Va.	42	47
57	Cohoes, N. Y.	35	81
58	Ramey, Pa.	100	30
59	Leisenring, Pa.	62	55
60	Baltimore, Md.	10	53
61	Dunlo, Pa.	145	75
62	Lopez, Pa.	20	74
63	Ford City, Pa.	101	35
64	Gradatim, Pa.	8	75
65	Elizabeth, N. J.	119	49
66	New York, N. Y.	64	86
67	Butler, Pa.	11	25
68	Ansonia, Conn.	13	31
69	New York, N. Y.	17	50
70	Jersey City, N. J.	170	00
71	Franklin Furnace, N. J.	7	50
72	Alden Sta., Pa.	119	11
73	Providence, R. I.	15	74
74	Granville, N. Y.	21	50
75	Mt. Carmel, Pa.	28	75
76	Newark, N. J.	48	00
77	Yorkville, O.	17	50
78	Minersville, Pa.	500	81
79	Meyersdale, Pa.	21	25
80	Pleasant Valley, Pa.	60	00
81	Baltimore, Md.	32	81
82	New Alexandria, Pa.	102	87
83	Carnegie, Pa.	15	30
84	Canonsburg, Pa.	28	31
85	Hazleton, Pa.	233	12
86	Clyphant, Pa.	13	75
87	Lancaster, N. Y.	30	74
88	Tonawanda, N. Y.	15	57
89	Simpson, Pa.	15	00
90	Centralia, Pa.	45	00
91	McKees Rocks, Pa.	45	37
92	Taylor, Pa.	72	59
93	Newburgh, O.	20	00
94	New Britain, Conn.	56	04
95	Beaver Meadows, Pa.	94	67
96	Pittsburg, Pa.	98	02
97	Marion Heights, Pa.	23	50
98	Shenandoah, Pa.	46	25
99	Wilkes Barre, Pa.	123	39
100	McKeesport, Pa.	22	66
101	Canonsburg, Pa.	16	53
102	Cleveland, O.	114	87
103	Superior, Wis.	18	75
104	Perth Amboy, N. J.	133	29
105	Nicetown, Pa.	24	21
106	Chicago, Ill.	148	41
107	Sayre, Pa.	51	84

Від.	Місцевість	\$	ц.
108	New York, N. Y.	123	54
109	Ellsworth, Pa.	54	86
110	Leetsdale, Pa.	47	50
111	Allegheny, Pa.	24	05
112	Cleveland, O.	26	41
113	New Florence, Pa.	60	00
114	Dunmore, Pa.	73	75
115	New Philadelphia, Pa.	48	75
116	Chisholm, Minn.	19	82
117	New York, N. Y.	81	20
118	Pittsburg, Pa.	12	43
119	Latrobe, Pa.	44	25
120	Spangler, Pa.	104	49
121	Trenton, N. J.	170	41
122	Trenton, N. J.	81	62
123	Scranton, Pa.	35	67
124	Orinrod, Pa.	44	97
125	Chicago, Ill.	14	85
126	Beaverdale, Pa.	52	62
127	Buffalo, N. Y.	69	63
128	Lorain, O.	25	05
129	Sykesville, Pa.	61	25
130	Pittsburg, Pa.	46	34
131	McKeesport, Pa.	50	36
132	Newark, N. J.	74	94
133	Ernest, Pa.	50	00
134	Smoke Run, Pa.	163	50
135	Carnegie, Pa.	50	21
136	Lackawanna, N. Y.	7	50
137	Philadelphia, Pa.	10	84
138	Oil City, Pa.	38	75
139	Youngstown, O.	60	31
140	Little Falls, N. Y.	65	02
141	Elizabeth, N. J.	63	79
142	Windber, Pa.	48	25
143	New York, N. Y.	18	13
144	Altoona, Pa.	23	75
145	Detroit, Mich.	22	05
146	Allentown, Pa.	93	98
147	California, Pa.	19	56
148	Lackawanna, N. Y.	29	05
149	Pittsfield, Mass.	11	25
150	Allentown, Pa.	15	97
151	Homestead, Pa.	—	—
152	Berwick, Pa.	34	86
153	Dunmore, Pa.	56	25
154	Perth Amboy, N. J.	55	57
155	Sheffield, Pa.	22	43
156	Donora, Pa.	86	11
157	Creekside, Pa.	26	76
158	Jamaica, N. Y.	39	28
159	Tower City, Pa.	36	25
160	Scranton, Pa.	64	35
161	Chicago, Ill.	19	53
162	N. Hadley, Mass.	13	31
163	Chicago, Ill.	61	11
164	Barnesboro, Pa.	55	00
165	Cumbola, Pa.	45	66
166	Perth Amboy, N. J.	49	07
167	Scranton, Pa.	62	25
168	Pittsburgh, Pa.	39	72
169	Fredericktown, Pa.	31	25
170	Cleveland, O.	32	60
171	Oxford Furnace, N. J.	28	75
172	Detroit, Mich.	27	36
173	New Burgh, N. Y.	25	75
174	Vegreville, Alta., Can.	10	00
175	Manchester, N. H.	14	55
176	St. Louis, Mo.	111	61
177	Scarbo, W. Va.	30	25
178	Manville, R. I.	7	43
179	Dixonville, Pa.	78	15
180	Sunderland, Mass.	19	00
181	Whiting, Ind.	74	30
182	Hazleton, Pa.	57	60
183	McAdoo, Pa.	50	81
184	Ford City, Pa.	49	72
185	Ginter, Pa.	100	39
186	South Fork, Pa.	37	87
187	Newark, N. J.	29	61
188	Troy, N. Y.	55	56
189	Herkimer, N. Y.	38	70
190	Red Star, W. Va.	11	25
191	Minneapolis, Min.	37	12
192	Peckskill, N. Y.	24	12
193	Whiting, Ind.	56	25
194	Swoyers, Pa.	99	19
195	Port Jerwis, N. Y.	30	81
196	Whiting, Ind.	50	01
197	Syracuse, N. Y.	8	32
198	Whippany, N. J.	10	37
199	Auburn, N. Y.	21	91
200	Brooklyn, N. Y.	35	32
201	New York, N. Y.	23	52
202	Emerald, Pa.	49	07
203	Woonsocket, R. I.	27	59
204	Jeanette, Pa.	71	84
205	Kingston, Pa.	61	62
206	Carteret, N. J.	110	00
207	Westchester, N. Y.	26	05
208	Stapleton, N. Y.	23	68
209	Cleveland, O.	32	50
210	Bayonne, N. J.	51	09
211	New York, N. Y.	28	24
212	Hazleton, Pa.	96	00
213	Rochester, N. Y.	34	57
214	Youngstown, O.	29	50
215	Bakerton, Pa.	84	10
216	Chicago, Ill.	37	21
217	Chicago, Ill.	47	63

Від.	Місцевість	\$	п.
222	Mahanoy City, Pa.	119	05
223	Port Bowkley, Pa.	107	81
224	Belle Valley, O.	31	06
225	Desloge, Mo.	67	75
226	Hammond, Ind.	18	75
227	Derry, Pa.	72	00
228	St. Clair, Pa.	30	10
229	Scranton, Pa.	139	43
231	Centralia, Pa.	19	20
233	New York, N. Y.	22	73
234	Elizabethport, N. J.	67	93
235	Rosford, O.	41	06
236	Ambridge, Pa.	5	74
237	Chester, Pa.	48	36
238	New Alexandria, Pa.	6	25
239	Philadelphia, Pa.	88	06
240	Phoenixville, Pa.	12	50
241	Newark, N. J.	20	41
242	Hawthorne, Ill.	33	83
243	West Pullman, Ill.	—	—
244	Bellefonte, Pa.	15	37
245	Trenton, N. J.	61	94
246	Crompton, R. I.	17	46
247	Wilmington, Del.	44	13
248	Coatesville, Pa.	47	50
249	Nanticoke, Pa.	48	59
250	Pittsburg, Pa.	99	44
251	Cleveland, O.	30	68
252	Northampton, Pa.	27	87
253	Lopez, Pa.	73	97
254	New Britain, Conn.	24	96
255	West Newton, Pa.	37	18
256	Ronco, Pa.	24	93
257	Spring Valley, N. Y.	27	43
258	W. E. Pittsburgh, Pa.	31	62
259	Chicago, Ill.	46	76
260	Taylor, Pa.	51	27
261	Taylor, Pa.	47	50
262	Ansonia, Conn.	14	86
264	Juliet, Ill.	36	75
265	Taylor, Pa.	72	06
266	Glen Lyon, Pa.	45	09
267	Kingston, Pa.	34	49
268	Duquesne, Pa.	48	75
269	East Chicago, Ind.	36	25
271	Treskow, Pa.	43	31
272	Delano, Pa.	18	75
273	Hudson, N. Y.	33	50
274	Youngstown, O.	31	19
275	Perth Amboy, N. J.	67	85
276	Ambridge, Pa.	38	92
277	Hartford, Conn.	20	59
278	Wilkes Barre, Pa.	52	73
279	Glen Campbell, Pa.	32	50
280	Stockton, Pa.	34	70
281	Manchester, N. Y.	21	25
282	Syracuse, N. Y.	18	98
283	Auburn, N. Y.	24	65
284	Rome, N. Y.	12	68
285	Glassport, Pa.	11	25
286	Lorain, O.	20	23
287	Carnegie, Pa.	13	75
288	So. Bethlehem, Pa.	30	09
290	Clarksburg, W. Va.	11	25
291	Brooklyn, N. Y.	18	17
292	Detroit, Mich.	36	71
293	Duquesne, Pa.	58	31
294	Madera, Pa.	35	15
296	New Kensington, Pa.	45	15
297	Dravosburg, Pa.	31	86
298	Holden, W. Va.	55	75
299	Kent, Pa.	27	85
300	Johnstown, Pa.	70	98
301	Chicago, Ill.	27	85
302	Fogelsville, Pa.	34	08
304	Hailwood, Pa.	28	50
305	Bruceton, Pa.	49	85
306	Cumbola, Pa.	13	91
307	Wilkes Barre, Pa.	29	66

Прихід за жовт. і падол. є \$16.710.50

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Стефані Чаплій, Wilmington, Del.	160.00
Івані Ільчишин, Oil City, Pa.	395.50
Михайлі Сенік, Mahanoy Plane, Pa.	100.00
Акимі Гавран, Simpson, Pa.	1.000.00
Онуфрію Кушляк, St. Louis, Mo.	1.000.00
Дмитрі Слота, St. Louis, Mo.	500.00
Филипі Гогоц, Simpson, Pa.	1.000.00
Михайлі Чорновий, Jersey City, N. J.	1.000.00
Тамку Вітик, Bakerton, Pa.	437.00
Михайлі Кулянда, Shamokin, Pa.	1.000.00
Анні Благітка, Buffalo, N. Y.	400.00
Насті Петрович, Madera, Pa.	400.00
Юстині Папач, Minersville, Pa.	400.00
Теклі Майкович, McKeesport, Pa.	400.00

Запомога для:

Ілька Гридік, Dixonville, Pa.	200.00
Ілька Тимців, New York, N. Y.	100.00
Михайла Мушка, Ernest, Pa.	100.00
Івана Поливка, Duquesne, Pa.	50.00

Сирітська часть по:

Михайлі Іванович, McKeesport, Pa.	500.00
Стефані Михалик, Pittsburg, Pa.	240.62
Даньку Гарбера, Glen Lyon, Pa.	300.00
Михайлі Коштива, Carnegie, Pa.	500.00
Орган Р. Н. С. за падолист	1.360.60
Нагорода Організаторів	71.38
Платня Головних Урядників	270.00
Засіданс Контр. Комісії	315.95
Адміністрація за падолист	88.26
Розхід за жовт. і падол. єсть	12.289.31

Зіставленс:

Прихід за жовт. і падол. є	16.710.50
Готівка з кінц. вересня була	89.288.27
Весь прихід разом єсть	105.998.77
Розхід за жовт. і падол. є	12.289.31
Готівка з кінц. падол. остає	93.709.46

З того:

Фонд сирітський	45.626.17
„ резервовий	23.145.00
„ народний	4.228.10
„ бідних	6.597.80
„ еміграційний	1.877.64
„ розпорядимий	12.234.75
Разом	\$93.709.46

Ів. Мартон, заст. преде.
А. Шаршонь г. кас.,
С. Ядловський г. ф. секр.

Адвокат і оборонець

улюблений через нарід руський і польський пере-
проводжує уцтво всілякі справи європейські і
американські. Для вигоди працюючих робітників
його канцелярія є отверта щоденно від 7 до 9 год.
вечер. В тих годинах уділяє всяких порад даром.
Для замісцевих відповідає на листи відвотною
почтою.

JOSEPH HELLER,

адвокат,

124 Essex St., New York City.

ШИФКАРТИ

продає найдешевше народно-хри-
стіянський офіс

J. WOYCİK,

409 E. 5-th Str., New York City.

Ш. з 17 камінями
железничий годинник
для мушин

і жінок, накручує ся без
млючина, позолочуваний, з
гваранцією на 20 літ, по-
двійні куверти красно вирі-
зані. Ходить безумовно то-
чно на спеціально зроблений
для людей, котрі роблять
при железнницях, і гварантує
ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми ви-
платили сей годинник на кождо адресу за послі-
платою (С. О. Д.) \$5.75 і за зворот перешили,
в тим привілейом, що кождий може його отли-
нути, і если ему не подобає ся — то тоді не по-
требує платити ані одного цента. За такий го-
динник у нашого купця треба заплатити 35 дол.
Дуже гарний і 4 кар. золотом позолочений лан-
цусом з дармовисом — додає ся даром до кож-
дого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Хто хоче еще

заїхати на сьвята

до дому скоро, вигідно і де-
шево, нехай сейчас напише
по інформації до знаної аген-
тури шифкарт під адресою:
FR. PRZESTRZELSKI,
185 STANTON STR.,
NEW YORK, N. Y.

СПРАВОЗДАНЄ КАСОВЕ „РУСЬК. МОЛОДЕЧОГО СОЮЗА” за місяці жовтень і падолист 1911 р.

Від.	Місцевість	\$	п.
1	Shamokin, Pa.	14	10
2	Mt. Carmel, Pa.	1	00
3	Olyphant, Pa.	3	25
4	Jersey City, N. J.	3	15
5	Mt. Carmel, Pa.	2	75
7	McAdoo, Pa.	13	30
8	Elmira, N. Y.	2	75
9	St. Clair, Pa.	6	49
10	Ansonia, Conn.	7	20
11	Waterbury, Conn.	2	00
12	Yonkers, N. Y.	1	75
14	St. Louis, Mo.	5	70
16	Lansford, Pa.	8	05
18	Seymour, Conn.	95	95
20	Jessup, Pa.	5	00
21	Mayfield, Pa.	50	50
23	Homestead, Pa.	—	—
24	Shamokin, Pa.	48	48
25	Trauger, Pa.	75	75
26	Belle Vernon, Pa.	1	00
27	Glen Lyon, Pa.	14	50
28	Mahanoy Plane, Pa.	5	00
29	Rhone, Pa.	6	56
30	Breslau, Pa.	—	—
33	Northampton, Pa.	26	10
35	Whitney, Pa.	75	75
36	Scottsdale, Pa.	4	05
37	Chisholm, Minn.	2	75
38	Auburn, N. Y.	3	75
39	Syracuse, N. Y.	1	25
40	Edwardsville, Pa.	7	45
42	Passaic, N. J.	5	65
43	Simpson, Pa.	4	00
45	Philadelphia, Pa.	1	50
46	Plymouth, Pa.	9	90
47	Ambridge, Pa.	50	50
48	McKeesport, Pa.	3	25
53	Pittsburg, Pa.	15	10
55	Carnegie, Pa.	7	50
58	Ramey, Pa.	1	40
59	Leisenring, Pa.	9	00
60	Baltimore, M. D.	1	60
61	Dunlo, Pa.	4	25
63	Ford City, Pa.	2	00
65	Elizabeth, N. J.	1	75
67	Butler, Pa.	25	25
68	Ansonia, Conn.	1	13
70	Jersey City, N. J.	7	95
72	Alden Sta., Pa.	15	10
73	Providence, R. I.	1	65
78	Minersville, Pa.	2	69
81	Baltimore, Md.	1	80
82	New Alexandria, Pa.	5	00
83	Carnegie, Pa.	25	25
85	Hazleton, Pa.	3	00
87	Lancaster, N. Y.	2	40
90	Centralia, Pa.	50	50
91	McKees Rocks, Pa.	25	25
92	Taylor, Pa.	1	75
96	Pittsburg, Pa.	5	00
97	Marion Heights, Pa.	50	50
98	Shenandoah, Pa.	4	00
99	Wilkes Barre, Pa.	2	00
102	Cleveland, O.	—	—
104	Perth Amboy, N. J.	4	30
105	Nicetown, Pa.	50	50
106	Chicago, Ill.	1	50
107	Sayre, Pa.	2	48
108	New York, N. Y.	1	75
109	Ellsworth, Pa.	75	75
113	New Florence, Pa.	—	—
116	Chisholm, Minn.	25	25
117	New York, N. Y.	50	50
120	Spangler, Pa.	6	25
121	Trenton, N. J.	19	00
123	Scranton, Pa.	1	75
126	Beaverdale, Pa.	2	00
127	Buffalo, N. Y.	25	25
128	Lorain, O.	2	10
129	Sykesville, Pa.	1	25
130	Pittsburg, Pa.	1	25
132	McKeesport, Pa.	2	75
133	Newark, N. J.	2	25
135	Smoke Run, Pa.	1	50
136	Carnegie, Pa.	50	50
139	Oil City, Pa.	1	75
140	Youngstown, O.	50	50
142	Elizabeth, N. J.	4	00
147	Allentown, Pa.	5	75
148	California, Pa.	1	25
156	Sheffield, Pa.	25	25
157	Donora, Pa.	3	75
162	Scranton, Pa.	2	00
179	St. Louis, Mo.	75	75
182	Dixonville, Pa.	40	40
188	Ginter, Pa.	2	40
197	Swoyers, Pa.	12	75
198	Port Jervis, N. Y.	—	—
201	Whippany, N. J.	75	75
203	Brooklyn, N. Y.	50	50
207	Jeanette, Pa.	1	65
208	Kingston, Pa.	3	73
213	Bayonne, N. J.	4	28
217	Rochester, N. Y.	50	50
222	Mahanoy City, Pa.	3	85

Від.	Місцевість	\$	п.
223	Port Buckley, Pa.	1	19
225	Desloge, Mo.	25	25
227	Derry, Pa.	1	75
228	St. Clair, Pa.	24	24
229	Scranton, Pa.	5	15
240	Phoenixville, Pa.	1	50
241	Newark, N. J.	25	25
244	Bellefonte, Pa.	2	00
245	Trenton, N. J.	3	00
246	Crompton, R. I.	25	25
247	Wilmington, Del.	50	50
249	Nanticoke, Pa.	1	65
255	West Newton, Pa.	3	00
257	Spring Valley, N. Y.	1	25
258	W. E. Pittsburgh, Pa.	75	75
260	Taylor, Pa.	25	25
273	Hudson, N. Y.	1	25
276	Ambridge, Pa.	1	25
283	Auburn, N. Y.	1	25
285	Glassport, Pa.	25	25
291	Brooklyn, N. Y.	75	75
296	New Kensington, Pa.	2	30
298	Holden, W. Va.	2	75

Прихід за міс. жовт. і падол. є \$413.42

Зіставленс:

Прихід за жовт. і падол. є	413.42
Готівка з міс. вересня остала	13.685.65
Весь прихід разом є	14.099.07
Розхід за жовт. і падол. є	48.00
Готівка з кінц. падол. є	\$14.051.07

Іван Мартон, заст. г. пр.,
А. Шаршонь, г. кас.,
С. Ядловський, г. ф. секр.

Телефон 1323 Орчард.

Одиноний Русько-Славянський

● Б А Н К ●

А. ГРОХОВСЬКИЙ і Ко.

Істнує від 1880 р.

в Нью Йорку: III—115 E. 7th St.

в Брукліні: Cor. Grand St. & Bedford Ave.

\$100.000.00

Читайте
уважно!

100.000.00
доларів
вложив
наш банк
в державну
касу на
обезпеченє
наших
чинностей.

Наш власний дім.

Найнижші ціни — найвище обезпеченє.

В нашім банку дістанете по найде-
шевшій ціні:

ШИФКАРТИ всіх корабельних товариств,
ЖЕЛІЗНИЧІ БІЛЕТИ до всіх міст Злуче-
них Держав і Канади.

ПЕРЕСИЛАЄМО І МІНЯЄМО ГРОШІ всіх
країв після докладного біржевого курсу.

ПРАВНИЧИЙ ВІДДІЛ БАНКУ виладжує
ріжного рода повновласти, акти купва і
продажі, старостинські та речивцеві паш-
порти і службові книжочки.

ЩАДНИЧИЙ ВІДДІЛ нашого банку при-
ймає вкладки від одного долара і пла-
тить від тих вкладок 4 процент. Вкладки
можете принести особисто або присилати
письменно мові-ордером або готівкою в ре-
гістрованім листі. Про вкладки, складані
в нашім банку, і про особи, складаючи їх,
заховує ся тайна. ЖІН

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY

Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

ANTHONY CURKOWSKY, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.K. KIRCZOW, manager
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the
United States, Canada and Europe.
The only advertising medium. Rates
furnished on application.Entered as second-class matter March
30, 1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3,
1879.

„С В О Б О Д А“

часопис для руського народа в Амери-
ці і орган „Р. Н. Союзу“, виходить що
тижня в четвер і коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до старого краю на 12 місяців ... \$2.50
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплачувати газету треба завжди з гори.

Адреса:

„SVOBODA“

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Число телефону 498.

Гроші треба посилати в режістрованим
лісті, або через експресовий або
почтовий моні ордер. Моні ордер, то є
грошовий переказ, котрий дістанете від
почтара або агента на експресовім офі-
сі, піплить на нашу адресу, бо без того
ми не годні грошей дістати.Дописи просить ся писати лишень
на одній стороні картки. Дописи, непри-
годні до друку, нищать ся, наколи з гори
не було зазначено, що жадає ся їх звороту
і не було залучено марок на зворот.

Розбиपाки пера.

Під пору є споро таких людей,
які свято в те вірять, що люди по-
ходять від малпи. Чи однак малпи
вдоволені із тої „чести“, се дуже
сумнівна річ. А коли ще возьмемо під
розвагу спеціально менажерію крику-
нів від „Народної Волі“, то вже ніяк
не помилимо ся, коли поставимо твер-
дження, що коли-б так малпи мали люд-
ську мову, то вони певно на все гор-
ло запротестували-б проти такого не-
милостивого і зовсім не приносячого чести
їх малпачій породі посвоячення з „па-
нами“ від „Народної Волі“. Вони, то
значить уся малпача порода, статями
і цитатами винятими з „Народної Во-
лі“ незбито доказали-б світові, що
крикунам, гуртуючим ся коло того
органу, ще дуже далеко навіть і до
малпачої моралі та чести; що харак-
терність і мозки тих „панів“ стоять
доперва на такім уровені розвою, який
посідають звірі ще трохи низшого, як
малпи, ряду, як ось приміром безро-
ги, плазуни, жаби.І ми зовсім не мішали-б ся до фа-
мільних справ „панів“ від „Народ-
ної Волі“. Пек та цур їм. Се-ж не
приносить ані чести, ані з того не
вийде ніякий хосен для Руси, коли
мемо розбабрувати сю стирту смердя-
чого гною, що носить шумну назву
„Народна Воля“. Ми-б і далше збу-
вали ігнорованем сі всі „пахощі“, що
хмарою сунуть з Оліфанту на амери-
канську Русь, виходячи з того zalo-
ження, що полемізувати з розумними
аргументами і критикою, є річю ко-
рисною для „суспільности“, але полемі-
зувати з глупими нісетницями, що
вродили ся в мозку хорім на deliriumtrements, се і не придасть ся на ні-
нащо, і не принесе нікому наймен-
шого хісна, та лиш розруханем гнили
занечистить ще більше воздух. І ко-
ли днес відступаємо від нової так-
тики, то лиш по тій причині, що ор-
ган Бельо-Бабівського Союзу, захо-
чений нашою мовчанкою, дійшов вже
до самого вершка безличности і брех-
ливости. Шайка моральних банкрутів
заприсяглась „файтувати“ всіх і вся,
що лиш не належить до їх чесної
компанії, що лиш не вийшло з їх гур-
ту. Сі, що роздорами добила ся мізер-
неньких урядів, побачивши, що їх
брехня і роздори починають тратити
кредит у людей, чіпають ся найпід-
лійших способів, щоб лиш не допус-
тити до спокою, щоб лиш карину
продовжати до безконечности; бо зна-
ють про се дуже добре, що коли у-
стане кириця, то і вся їхня слава пі-
де в дубину....Після „вченої“ гадки панів ліде-
рів від нового Союзу, всяка людина
доперва тоді є скінчена, совершенна,
поступова і т. д. і т. д., коли зачис-
ляє ся до їх фамілії. Так само всякий
почин, нехай він буде найліпший,
наймудрійший, найідеальнійший — він
доперва тоді заслугоє на признание за-
галу, коли він вродив ся в мозку ко-
трогось крикуна від „Народної Волі“;
а інакше, то гура на него! І в тім
містять ся уся мораль, уся ідейність
„файтерів“ від „Народної Волі“. Дій-
сно мораль, на яку не здобулаб ся
навіть і малпача порода, мораль ду-
же близько посвоячена із моралю то-
го сотворія, що рие і квичить.

А се докажемо фактами.

(Продовжене слідує.)

Динамітовий заговор.

Вже від містських років лучали ся
по деяких американських містах ди-
намітові замаху на залізні мости та
булини і ніхто не знав, які люди
допускали ся тих насильств і в якій
цілі се роблено. Дехто догадував ся,
що винуватки тих замахів рекруту-
ють ся посеред членів робітничої
юнії, бо усі ті випадки датують ся
від часу, як Інтернаціональне Тova-
риство Робітників до будови мостів
і залізних структур прокламувало ге-
неральний страйк проти американ-
ської компанії будови мостів (Ameri-
can Bridge Company). Сей страйк
оголошено дня 10. серпня 1905 р. Зараз
того самого року висаджено в воздух
4 залізні будівлі, виставлені згаденою
компанією до будови мостів. Відтак
пішли дальші динамітові замаху: в
1906 р. лучило ся 12 експлозій, в
1907 — 6, в 1908 — 29, в 1909 — 22,
в 1910 — 29, а в 1911 р. — 11. Ра-
зом всіх динамітових вибухів було
113. Сі динамітові вибухи спричини-
ли матеріальної шкоди на 3 і пів мі-
ліонів доларів, при чім згинуло 112
осіб.Коли дня 1-го жовтня 1910 р. ви-
летів в повітря будинок видавництва
часописи Times в Лос Енджелес (Los
Angeles), причім понесло смерть 21
людей, тоді майор (посадник) згадо-
ного міста наняв пікаговського де-
тективна Борнса (William J. Burns)
і припоручив йому вислідити вино-
вників сего страшного злочину. Борнс
забрав ся із своїми людьми до праці
і по недовгій часі найшов в одній
попі недалеко міста Індіанополіс,
Інд. фортепянове пудло, повне дина-
міту. А знов в місцевості Тіффін, О.,
на ґрунті батька МакМаніґала знай-
дено 540 фунтів динаміту. Арешто-
вано зараз МакМаніґала (Ortie E. Mac
Manigala), який признав ся, що уже
чотири роки належав до конспірацій-
ного товариства динамітарів. Признав
ся також до участі в знищенню заліз-ної будови Llewellyn-a, що мало місце
на латинське Різдя минушого року.
Побіч МакМаніґала арештовано також
двох братів МакНамарів, а двох дру-
гих „пташків“ Шміда і Капляна, ще
доси не відшукано. Арештоване бра-
тів МакНамарів наробило було в сво-
ім часі багато шуму і крику. Члени
робітничої юнії домагали ся увязнення
детектива Борнса за те, що він під-
ступом увязнив, або попросту пірвав
обох МакНамарів. Говорили навіть, що
Борнс був платним агентом капіталі-
стів, які самі допускали ся динамі-
тових замахів, щоби тим способом
знищити ненависну їм робітничу
юнію. І справді, обох братів МакНа-
марів уважав загал американської су-
спільности жертвою людської злоби.
Утворено сейчас особний фонд на обо-
рону увязнених і в короткім часі зі-
брано щось 200.000 доларів.Дня 9-го жовня с. р. розпочала ся
судова розправа. МакНамарам приді-
лено з рамени робітничої юнії двох
визначних оборонців, але вони обжа-
луваних братів не оборонили, бо суд
назбирав вже був занадто багато до-
казів проти них. Тимчасом процес
волі ся дуже поволи, бо корт не міг
якось підшукати відповідних людей
на судіїв присяглих, а до того вия-
вило ся, що детектив Франклін, на-
в'язаний до оборони МакНамарів, ста-
рав ся підкупити одного з членів ла-
ви присяжних. Оборонці увязнених
братів вели з ними двотижневі нара-
ди, а результатом сих нарад було те,
чого ніхто не надіяв ся: оба брати
признали ся до своїх злочинів і тим
самим покінчили одну, найважнішу
частину сеї таємничої справи. Процес
братів МакНамарів коштував ска-
рб понад \$200.000. Якби злочинці були
до вини не признали ся, то видатки
на сей процес були би ще виносили
що найменше один міліон!Признане братів МакНамарів бу-
ло для всіх великою несподіванкою.
Найбільше обурили ся на злочинців
члени робітничої юнії, які на своїх
спеціальних мітингах домагали ся рі-
шучо кари смерті на обох динаміта-
рів, що так страшно скомпромітували
се товариство, котрого були членами,
а один з них — навіть урядником!
Та суд не пішов за голосом обурених
робітників і дня 5. с. м. засудив
Джемса Б. Мак Намару на доживотну
визницю, а його старшого брата Джа-
на Йосифа — на 15 літ тюрми. Всі
провідники і прихильники робітничої
юнії висказали публично свій жалъ
по причині злочину братів Мак На-
марів і висказали надію, що ідея ро-
бітничая на тім не потерпить, бо чей-
же жаде чесний робітник не може
відповідати за поступок очайдушних
одиниць, котрі злочинствами і на-
сильством старали ся поклати своїх
противників.Засуд братів Мак Намарів не до-
вів еше сеї справи до кінця, бо сим
ділом заняли ся тепер державні вла-
сти з Вашингтону. Розведено широке
слідство, яке має викрити, що до сеї
компанії динамітарів належали не
тільки самі робітники, але і грубі
риби... Засуджених братів Мак Нама-
рів взяли на допити і домагають ся,
щоб вони виявили усіх своїх спіль-
ників. Та з сего боку невелика по-
міч для властей, бо оба Мак Намари
заявили, що відповідають тільки за
себе самих, а за других не знають
нічого... Забрано усі книги та письма
з канцелярії робітничої юнії, у якій
ще недавно старший Мак Намара був
фінансовим секретарем, вислано на
розвід по цілій Америці найсприт-
нійших детективів і зроблено усе мо-
жливе, щоб вилловити всіх тих вино-
вників, котрі мали якінебудь зносини
з тим динамітарським товариством,
що протягом шести літ нанесло тіль-
ки шкоди в майні і житю поодиноким
людям і тільки сорому цілій аме-
риканській країні.ВИКАЗ ЖЕРТВ НА „УКРАЇНСЬКИЙ
НАРОДНИЙ ДІМ“ В НЬО ЙОРКУ.Зібрав член Тов. „Запор. Січ“, Н.
Кароль; жертвували: по 1.00 дол.:
Н. Кароль, С. Левіцький, С. Раба,
А. Закалужний, П. Заяць, Й. Дудар
і А. Петровський; по 50 цнт.: І. Ка-
роль, Й. Кароль, Й. Вінницький, Н.
Радицький, Т. Маселко, Н. Бачин-
ський, Й. Бачинський, Й. Бачинський,
І. Бачинський, Т. Бачинський, П. Гі-
рак, Т. Слободзян, І. Зальський, Р.
Бачинська, С. Бачинська, С. Чайков-
ський, С. Екерт, Г. Михальчук, В.
Паньчишин, Д. Михальчук і О. Лі-
нфелд; по 25 цнт.: Р. Самет, Й.
Робак і А. Ціцерський. — Разом
\$18.25.Зібрала членкиня Тов. „Боян“, К.
Огороднік; жертвували: А. Маюк 1 дол.;
по 50 цнт.: К. Огороднік, Ф. Огороднік,
Й. Ваплер і В. Нивак; по 25 цнт.:
Т. Станіславський, Г. Рудак, В. Бо-
родайкевич, Д. Седлер, М. Гарматюк,
Р. Серафим і Н. Вилигорський; Д.
Бушта 20 цнт.; по 10 цнт.: Д. Я-
струбецька, К. Сенкевич, М. Сенке-
вич, Г. Офкоф, Т. Кушіль, А. Бури-
няк і Д. Качан. — Разом \$5.65.Товариство „Запороже за Море“
жертвувало з каси \$10.00; по 1.00 дол.:
М. Гуцалюк, К. Хома, М. Павлусик і
О. Бенцаль; по 50 цнт.: В. Кашуба і
П. Бенцаль. — Разом \$15.00.На балю „Запорожської Січі“ зі-
брали: Г. Грещекізна, А. Савічка і
І. Матейко 4.17.

Е. М. Смолинський 1.00.

А. Геретівна 2.00.

Й. Мілер 1.00.

З відчиту, який був устроений
Центральним Комітетом, прийшло до
Каси 10.35.З Фамільної забави, за старанем
Гр. Кладек чл. „Просвіти“ 2.35.

М. Беднарський 50.

Загальний прихід 60.27.

Розхід:

Програми і тикети на відчит 3.00
Переписні листки для рек. скр. 54

Разом 3.54

З і с т а в л е н е.

Загальний прихід 60.27
Загальний розхід 3.54

Остат 56.73

В ч. 49. „Свободи“ оголошено 479.83

Загальна квота \$536.56

СИСТЕМА ТРІОК.

П-на А. Геретівна складає \$2.00
і кличе п-ну Юл. Ошпитко і К. Соко-
ловську.П-ні Т. Чосник складає \$1.00 і
кличе п-ні Я. Хомів і А. Семан.А. Куш складає 1 дол. і кличе: М.
Крука і М. Ланового.І. Драган складає 1 дол. і кличе О.
Кучму і В. Лазуту.М. Трач складає 1 дол. і кличе І.
Купніра і С. Наконечного.Дальші жертви просить ся приси-
лати на руки касієра: С. Чосник,
96 Ave A., New York, N. Y.

За Комітет:

Яків Корнат, предс.,
Стефан Чосник, кас.,
Іван Матейко, секр. фін.

ДІТИ ГЛЯДАЮТЬ БАТЬКА.

Під пору знаходять ся на Еліс Ай-
ленд, засуджена на депортацію Анна
Зінковська, з дітьми: Марією, Стефаном,
Іваном і Осипом. Вона вернула дня 1го
с. м. парохомом „Patricia“ з Галичини,
де їздила до рідні, що мешкає в Святині.
Ті чоловік, Григор. Зінковський, який
мешкає під ч. 112 E. 11th St. в Нью
Йорку, від якогось часу змінив своє
мешкане, і всякі глядани за ним особи-
сті і листовні показали ся безуспішні.
Щоб охоронити біду жінку з дрібними
діточками від гіркої судби, яка їх не-
минуче жде, просить ся його самого,
або всякого, хто знає щось про нього,
безпрозочно донести про се до:
Slavonic Immigrant Society, 436 W.
23rd St. New York, N. Y.

3 Jersey City, N. J.

Не плаве супроти вітру
Запах цвітів і кадила, —
Але йде по всіх усядах
Добра слава, добрі діла.
Ів. Франко.

Дня 5-го с. м. працювала українська громада в Jersey City, N. J. свого улюбленого дяко-учителя і дірігента хору, п. Андрея Гелу. Теперішні невідрадні відносини в джерзисітській парохії були причиною, що п. Гела змушений був опустити посаду дяко-учителя в тій місцевості.

Щоб віддати приналежну честь п. Гелі за його щире працю для добра місцевих братств і товариств як і парохії постановило співзвучне товариство „Українська Муза“ устроїти комерце, запрошуючи до участі в сій працюю представителів всіх місцевих братств і товариств як і комітету церковного. Іменно були репрезентовані: Тов. Р. М. Клюб Поступовий, Братство сьв. О. Николая і Сестрицтво Пр. Діви Марії.

Не є воно у нас звичаєм писати до часописів про того рода річи. Беру однак на вигляд се, що невтомима праця одиниці для загалу, повинна мати також загальне признание у всіх трудолюбивих серцях.

П. А. Гела, від многих літ свого перебування в Америці відзначався між усіма дяко-учителями. Мало найдесь в Америці руських громад, в котрих не знало би імені п. А. Гели задля його здібностей так як дірігента хорів, як також задля незвичайних прикмет його характеру. Хто мав нагоду бути колинебудь на концерті, де співав хор під дірігентурою п. Гели, сему віддай ніколи не вийде з пам'яті ся краса нашої руської пісні. Де лиш був він на посаді, там мертвечина не мала місця, бо він своєю запобігливістю, своєю щирістю а при тим непоколибимою енергією, розбуджував всіх до життя. Для него не було ніколи ніяких перепон ні тягарів, а навпаки був він розлюблений в праці. А тої праці мав аж вщерт, бо крім обов'язків церковних провадив пополудневу диточу школу, вечорами учив церковного співу на мішаний хор так школярів як і старших і підготовлював хори до різних виступів в концертах, представленнях, вечорках і т. д. По при се мав ще на собі великий тягар, а то редагування словенського тижневника „Svoboda“. Кождий отже зрозуміє, що до виконання всеї тої праці треба було чоловіка з надзвичайною посв'ятою і з залізною волею. Усі найвеличавіші концерти оставали завжди під батугою п. Гели; за примір нехай послужить концерт в пам'ять 50-их роковин смерті Т. Шевченка, який відбувся на весні с. р. в Нью Йорку.

П. А. Гела обняв посаду дяко-учителя при джерзисітській парохії перед чотирма роками. З своїм приходом привернув він сю громаду до нового життя. Під сю пору були в парохії роздори, спричинені нахабністю „горлицьких москалів“. Хору не було майже ніякого, а школа находилась в оплаканім стані. Сей занепад він усунув протягом дуже короткого часу, бо вже в кілька місяців опісля вишколив, приєднаних собі своєю незвичайною симпатією, співаків, до того степені, що відважився прийняти запрошене від головного уряду Р. Н. Союзу, щоби при нагоді маючої відбутися в 1908 р. Конвенції в Філадельфії, Па. виступити там із своїм джерзисітським хором. Розумієсь, що се не були переливки, бо прийняте запрошення означувало віддати ся під критику тром соткам інтелігентних делегатів, котрі з'їдуть ся зі всіх сторін Америки. Крім сего хор сей мав пописуватись перед присутнім на тій

Конвенції Впросьв. єпископом С. С. Ортинським. Певність себе і своїх сил принесла п. Гелі нові лаври, бо хор виявив ся із своєї задачі як найкраще. А вже вершком признання для праці п. Гели були слова похвали від митрополита А. Шептицького і апостольського делегата, Фальконія, та інших високих достойників кат. церкви підчас посв'ячення гр. кат. катедрі в Філадельфії, Па. в 1910 р., на котре власне хор джерзисітський зістав запрошений.

І колиб так прийшло вичисляти ті многі виступи, на котрих п. Гела давав докази своєї надлюдської праці для добра загалу, то сміло можна сказати, що джерзисітська громада втратила з відходом п. Гели, щирого громадянина та невтомимого робітника на народнім і церковнім полі.

Відчуваючи сию втрату і узнаючи його 4-літню совістну і повну посв'яту праці, уряджено сей пращальний вечір і висказано на ній в численних бесідах свою найглубшу вдяку і пошану для особи п. Гели. На працю було около 50 осіб. Тоасти і моголітствія ішли один за другим, переплітані співками хору „Укр. Музи“. В імені парохії попрацвав п. Гелу сердечними словами п. К. Кирчів, від Р. М. Клубу Поступового представителю того-ж товариства п. Ст. Миланович. П. Т. Лабовський говорив на загальну тему, підносячи ті заслуги п. Гели, які тут висше наведено. Промовляли також і інші гості, характеризуючи сумний стан громади, котра остане без фахового учителя і дірігента. П. Гела до сліз зворушений в своїй півгодинній бесіді подякував всім за сию незвичайну любов громадян і оцінене його праці.

Попередньої неділі проголосив також о. Улицький в церкві перед зібраними парохіянами, але лиш офіційально, що п. Гела відходить із сеї парохії. Після нашої однак гадки і заслуг п. Гели для сеї парохії, належалося йому будь-що-будь пару сердечніших слів від свого кільколітнього душпастиря.

На амер. Руси найдесь мало таких дяко-учителів, щоби так сумлінно сповняли свої церковні обов'язки, як п. Гела, а при тим дбали так про спів хоральний в церкві. Сей прехорошо виведений спів стягав до церкви в „мирних часах“ великі товпи людей. У співі забували всі про щоденні турботи, скріпляли свої серця і шляхотніли. В Джерзі Сіті була лиш одна сім'я, у котрої місто злюбила була завжди на устах руська милозвучна пісня. Аж прийшов лихий час, змінилися обставини, і ми розсталися з нашим так симпатичним другом, п. А. Гелою.

Потішаємось тим, що п. Гела буде перебувати недалеко від руського центра, бо в місцевості Passaic, N. J. як дяко-учитель при парохії гр. кат. церкви сьв. Арх. Михаїла та гратулюємо сій парохії, що здобула для себе так многозаслуженого учителя і дірігента, а притім чоловіка повного симпатії і гарних особистих прикмет.

Тож пращайте, друже, і працюйте в новій місцевості так як і у нас для слави церкви і руського поневоленого народу, а сей нарід віддасть вам за се належну честь!

Співзвучаюче.

НА ШКІЛЬНИЙ, ЮВІЛЕЙНИЙ
ФОНД ІМЕНІ М. ШАШКЕВИЧА.

З нагоди ювілейного торжества, під час вечериць і відправи в церкві сьв. Юрія в Нью Йорку, зібрано (переслав о. Н. Підгорецький) \$29.00.

R. J. GLICK Агенти асенаураційний від огни.

Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING (15-30)

SHAMOKIN, PA.

ПОЗІР!

ПОЗІР!

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

в честь 100-літніх роковин уродин нашого славного поета

МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА

устроює

Товариство „Просвіта“ в злуці з Товариством „Боян“

в ROCHESTER, N. Y., в галі, вул. Hudson (при церкві O. Staub-a),

дня 24. грудня 1911 о год. 1/28 вечір.

Програма:

1. Руська пісня — Мішаний хор,
2. Вступне слово — п. Ів. Паснак,
3. Відчит про М. Шашкевича — Місцевий священик,
4. Корона золотая — Мішаний хор,
5. Побратимови, стих — п. Д. Шургот,
6. Цвітка дрібная, сольо сопр. — п. Марія Дуда при акомпаніменті п. Ст. Ціміхуда,
7. Стих Карманського в честь М. Шашкевича — п. Яцула,
8. Там у полі береза стояла — Мішаний хор,
9. Підліся, стих — п. Марія Дуда,
10. Ой чого ти поторніло зеленое поле, Лисенка, сольо барит. — п. Мелех при акомпаніменті п. Ст. Ціміхуда,
11. Бандурист, стих, — п. Юстина Киценська,
12. Не згасайте ясні зорі — Мішаний хор,
13. Закінчене — п. Д. Шургот.

Ціни місць: Крісла першорядні 50 цент., другорядні 35 цент., треторядні 25 цент.

Перт Амбой, Н. Дж.

Комітет обходу Маркіянового Сьвята повідомляє всіх Родимців, замешкалих в околиці, і належачих до парохії Перт Амбой, що обхід сей відбуде ся у нас

в неділю, дня 31. грудня с. р.

Точно о год. 7.30 вечером відправиться в церкві панахида за душу бл. п. Маркіяна при ласкавій співучасті всіх Всеч. дооколичних Отців Дух. а потім в галі відбуде ся сьвяточний Вечір, на який аложать ся співу, деклямації і відчит.

На сей Вечер, на який кождий повинен вже з самого почуття патріотизму явити ся, сердечно запрошає всіх місцевих і замісцевих

50-52

Комітет.

Дякоучитель глядає посади; має іспит дяківський, провадить науку шкільну дитий. Учить хору, має похвальні свідощтва, голос теноровий. Ласкаві зголошення приймає редакція „Свободи“.

Европейська адвокато-нотаріальна і війсьнова канцелярія.

За малу винагороду переводимо, в старім краю процеси, спадкові, купні і продажні, стягуючи валеллі рати і переводимо в правій табулі всякі документи, нотаріальні акти, повновасти, контракти купні і продажні. Тестаменти, скріпті; дозвіл деклярації і спадкові, потверджені діс. корол. генеральними Консулятами. Виробляємо урядовою дорогою асентурункові подання та увільнення від військових вправ та маємо самих найліпших адвокатів, що заступають наших клієнтів. Всякий в нас споряджений документ, має правну важність в старім краю. Ідучим до Росії виробляємо паспорт для військового переїзду через границю. Порада даром. Голодсьє ся або пишть в всякій справі: D. Klager, 121 Norfolk Str., New York, N. Y.

Справи судові, нотаріальні, військові, старокраві

(купо, спродаж, контракти, даровини, іт.) найліпше залагодите через наше християнське, народне бюро. Замі удасть ся до кого нинього, запитає ся нас, чи ваші старання не будуть даремні? чи не шкода грошей? Наша адреса є звана, вже численним Родимцям, що суть задоволені в нашої праці і вона звучить:

FOREIGN GENERAL INFORMATION BUREAU, 409 E. 5-th Str., New York City.

Позір Земляки!

Контракти, процеси, спадки, повновасти, тестаменти, записи, уступства, деклятабулі, асентурункові, увільнення від вправ військових і т. п. — то суть справи, котрі майже кождий з наших має лишень в старім краю якусь таку, або подібного рода справу до залагодження, — то замість уламати ся до лашень на Ваші гроші, але не мають поняття о провадженню того рода справ, — нехай удасть ся в цілім довір'ї до моєї канцелярії, а може бути цілком певним, що кожда Мені повірена справа вістане залагоджена сумлінно, скоро, дешево і в фаховим знанем річи і устав краєвих.

Кождий документ у мене вироблений, буває потверджений через тут. відповідні Консуляти. має отже важність уряду в краю.

Порада безплатно відвортною поштою.

Приходіть отже або пишть зараз під адресою:

JOSEPH MANL, Notary Public, 99-103 Ave C, New York, N. Y.

РУХ В ВІДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

БРУКЛИН, Н. Й., Брат. Пресьв. Тройці, від. 203. подає до відомости, що на річнім мітингу, дня 2-го грудня с. р. вибрано слідуєчий новий уряд: Іван Балко, предс.; Мих. Шпюрт, заст. предс.; Вас. Саїв, кас.; Стефан Гесушко, заст. кас.; Людвик Мигаль, секр.; Карл Шиш, заст. секр. — Л. Мигаль, секретар.

ДЕТРОЙТ, МІЧ., Бр. сьв. О. Николая, від. 175. повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 17 грудня, зараз по Сл. Божій в звичайнім місці. Кождий член має явити ся; неяви́вший ся заплатити 25 цнт., а урядник 50 ц. кари. Також буде приймає нових членів до Братства без вступного а до Р. Н. Союзу після статутів. — П. Пошивак, предс.,

САЙР, ПА., Бр. Благовіщення Пресвятої Богородиці від. 107. повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбуде ся 17-го грудня с. р.; початок точно о годині 2-й по пол. в церковній галі. На тім мітингу має явити ся кождий член. Справоздане касове і вибір нового уряду на слідуєчий рік. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо в противнім разі поступити ся з ними після статута. Неяви́вший ся член буде укараний 50 ц., а урядник 1 дол. — Ант. Лучейка, секр., Гр. Ковалевич, предс.

Фарми на місячні сплати в Richland, 20 минут їзди з Atlantic City, а 40 минут з Philadelphia. Пишіть, залучаючи 2-цент. марку. — S. M. Kuilowsky, 336 E. 13 Str., New York, N. Y.

Шіфкарти до краю і зі старого краю!

Тільки у нас можете дістати найдешевші шіфкарти на експресових і поштових кораблях до Гамбурга, Бремені, Антверпену, Роттердаму, Лібава і Ліверпулю. Услуга знаменита, харт обильний, подаваний чотири рази денно при накрітих столах. Окремі фамілійні каюти для родни. Як хочете їхати до краю або спровадити когось сюди до себе, то пишть на нашу адресу або приїжджайте на дино в Нью Йорку і зателефонуйте до нас „493 Orchard“, а ми вишлемо по вас сейчас свого урядника. Ніцліг у нас безплатний аж до від'їзду корабля. Вислаємо гроші до всіх частей світа після найкращого дешевого курсу. Міняємо гроші на корони, рублі і марки. Голодсьє ся на адресу:

American European Steamship Co., 121 Norfolk Str., New York City.

Лише \$1.50 місячно!

Без жодного платити \$1.50 місячно, то пишлемо Вам сейчас на кредит гарний 14-каратовий поволочуваний (gold filled) годинник о трех годинках в писемною гарантією на 20 літ, а також красивий ланцюжок і дармо-в-с.

Ціна того годинника в ланцюжку і браслетом виносить \$26.00. Зараз не ждаємо грошей, лиш пишть по ілюстрований каталог, долучуючи марки на відповіді.

COLUMBIA WATCH CO., Dpt. R., 403 E. 5th Str. NEW YORK, N. Y.

о. П. Понятишин.

3 нашої церковної ниви

(Дальше).

III.

(В попереднім числі „Свободи“ говорив я насамперед об тім, що від приходу нашого Єпископа в Америку до недавня воювали проти него всякі духовні і світські проводирі угорського народу разом з галицькими Москалями та вказав на безуспішність їх борби. Потім підносив я з найбільшим признанем тих неможлих, що правда, Русинів з угорської сторони, які гуртують ся при часописи „Rusin“ і які вірно та щиро підпирають нашого Владика. Відтак говорив я про се, що в останнім часі зачали поборювати нашого Єпископа також деякі святих і вірні з галицької сторони, як також висловляв я своє здивоване, що средством до сеї борби проти Єпископа зі сторони Галичан служила „Свобода“, орган Р. Н. Союзу, якої-то організації наш Владика був покровителем, почитним і дійсним членом. — Тепер йду далі і писати-му про те, длячого деякі „наші“ стаули проти Єпископа).

Як на всьому, що в світі діється, або що на світі бачимо, мусять бути якісь причини, так само мусять мати причини і та буря, яка підняла ся тепер проти нашого Єпископа. Тих причин є досить багато і можна їх знайти в сих проти-єпископських статтях, що від якогось часу появлялись у „Свободі“. Розуміється, що всіх причин, які викликали борбу проти Єпископа останніми часами, а про які писала „Свобода“, я не можу подрібно розбирати по просту тому, бо деякі з тих причин є так малої ваги, що говорити про них значилоб тільки, що тратити час і дармо забирати місце у „Свободі“. Я розберу лише що важніші причини, причім не буду держати ся сего порядку, в яким приносили їх дописи чи статті „Свободи“. Приступаю отже вкінці до самої річі.

Закидають Єпископові деякі наші, головні члени Р. Н. Союзу, те, що він пошкодив Р. Н. Союзові длатого, бо за його старанем послідна конвенція Союзу змінила назву „Руський Народний Союз“ на „Руський греко-католицький Союз“. Дальше гнівають ся на нашого Владика за се, що він основує нову гр.-кат. організацію під назвою „Християнська Любов“ або „Союз Но. З.“, як дехто хоче називати се товариство. Ся нова організація має бути вимірена проти Р. Н. Союзу, бо вона буде робити йому конкуренцію або й відтягати від него членів. Сам Єпископ є членом Р. Н. Союзу (властиво був членом тоді, як виринула нова організація) і яко член не повинен він нічого такого робити, що моглоб вийти на шкоду Р. Н. Союзові. Длатого однак, що Єпископ на се не зважає, лише ділав і ділає на шкоду Союзу, отже — гурра на него!

Сей закид, як кожний бачить, складається з двох частин, бо відноситься він до зміни назви Р. Н. Союзу і до нової організації тай безперечно, що на перший погляд ока може він видавати ся цілком слушним. Коли однак приглянемо ся сему закидові трохи ближше і коли взагалі розяснимо цілу справу, то мусить він або зовсім відпасти, або показати ся так слабим закидом, що рішучо не міг він бути слушною причиною гніву на Єпископа. Ну, тай возьмим на розум, як то кажуть, першу частину сего закиду, значить, перемену назви „Руський Народний Союз“ на „Руський гр.-кат. Союз“.

Р. Н. Союз, як вказує вже його назва, є такою організацією, яка має гуртувати в собі людей руської народності, значить таких Русинів, які знають і стоять на тім, що руський нарід є самостійним славянським народом, відрубним від Росіян, Польків чи Словаків. І гуртувати, скупляти Русинів має сей Союз на те, щоби ті Русини на випадок якогось нещастя, хвороби або смерті, могли мати на чужині якусь матеріальну грошеву поміч. Та руськість і матеріальна підмога своїм членам є однією цілями, для котрих Р. Н. Союз заснував ся і для яких існує він тепер, або іншими словами: Р. Н. Союз був все і є організацією народно-запомоговою. Воно правда, що після статута Р. Н. Союз має старати ся також о „моральну поміч“ о „моральний і духовий добробит“ своїх членів (6-ий параграф, під в); з другої однак сторони ті слова є дуже загальні і не можна знати, як їх треба розуміти. Я думаю, що без згляду на се, яку гадку мали ті, що вкладали згадані слова до статута, таких слів, як „моральна поміч“ або „моральний духовий добробит“ не можна розуміти так, аби віра, церква або спасення душі чоловіка мали з ними щось до діла. Воно правда і се, що від кількох літ існує в Р. Н. Союзі також уряд головного духовного управителя, но ті духовні управителі ніколи не пасли духовно своїх овець, в тім випадку членів Р. Н. Союзу, но робота їх обмежалась на відправляваннє Служби Божої в часі конвенції або підчас річних засідань Старшини Р. Н. Союзу так, що з установи сеї духовної позиції цілі Р. Н. Союзу в нічмі не змінились ані нічим новим не доповнились. Впрочім, як там воно і не є з тими моральними параграфами і духовними управителями, а Р. Н. Союз, як кожний се знає, все дбав — говорячи церковним язиком — лише о дочасне земське добро своїх членів, а не о якесь добро душевне, або що на одно виходить, Р. Н. Союз завжди був і є організацією на скрізь світською.

Аж тут прийшов наш Єпископ до Америки. Зовсім природно, що сей Єпископ, як приходив сюди, мав (а й тепер має і буде мати), так сказати-б, два знамена; одно знамя, то се, що він був Русином, а друге знамя, то се, що він прийшов на Єпископа для тутешньої гр.-кат. церкви. Власного кажучи, то се друге знамя, значить, знамя єпископське, повинен я був покласти на першій місці тому, бо Христова наука каже, що кожний християнин без згляду на свій стан мусить ставити свою віру вище ніж свою народність. І нехай ніхто не обурюється на мене за що йно висказані слова і ніхто най не гадає, мов би християнська мораль, учила — не любити свого народу. Ні, річ маєть ся цілком протилежно, бо як раз наука Христова вчить правдивого патріотизму (любви свого народу), і сам Христос був за свого життя на землі ідеальним жидівським патріотом. Коли Христос каже, що більше треба цінити свою віру ніж свою народність, то се длатого, бо віра є для чоловіка більшим добром як його народність так, як віра і життя після віри дає чоловікови по смерті життя вічне, а сама лише народність або радше любов свого народу без віри і без життя після сеї віри не дасть і не може дати чоловікови вічної щасливости. Зрештою, народність, беручи річ філософічно, є остаточно лише добром дочасним, бо як всьому на світі переминає, так переминають ся і народи. Колись, приміром, були дуже славні народи а днесь їх нема, а зглядно на їх місці повстали інші народи; так само і

днесь є великі і сильні народи, но колись їх напевно не буде. Звиш тисяч років тому назад не було на світі про Русинів ні слуху ні диху; ну, і хто знає, чи за тисячу чи кілька там літ від тепер будуть ще на світі Русини існувати. Конець кінцем отже нарід є чимось таким, що триває в часі, що має свій початок і свій кінець, но віра Христова є і все буде, аж до кінця світа, бо так сказав Христос, відвічна Правда. Коли-ж народність є тільки добром дочасним, то тим більше таким дочасним добром є патріотизм або любов свого народу, бо звісно, чоловік може любити свій нарід лише так довго, як довго живе на землі. По смерті-же можна вправді любити свій нарід, але на се треба бути святим (і дійсно цілі країни або й поодинокі міста вибирають собі святих за своїх патронів) — но святих є розмірно дуже мало. А чи й не-святи, себто осуджені в пеклі можуть любити свій нарід, про се мабуть нема що й говорити, бо-ж осудженим серед страшних мук в пеклі, зовсім до любови не є... Та святих і пекольників я радше лишу на боці, а скажу лиш ще раз, що після Христової науки кожний християнин, хоч би він і як цінив та дорсжив свою народність, мусить таки більше цінити і любити свою віру. Те, що я сказав тут про віру і народність, сказав я лише натяком; про такі річі, як народність а віра можнаб дуже много говорити. На се однак не пора мені тут ні місце, йду отже далі.

Як прийхав наш Владика за море, то звісно, що всі американські щирі Русини незвичайно одушевлялись і тішили ся тим, що вкінці по довгих стараннях і ожиданиях дістали вони свого Єпископа. Се загальне одушевлення не оминуло, розуміється, і Р. Н. Союзу; ну, і сей Союз, якому, по правді кажучи, до тепер було зовсім добре і до лиця з тим, що він був лише світською народно-запомоговою організацією, на своїй найближшій, значить філадельфійській Конвенції підносить сему Єпископові серед великого шуму грамоту, котрою іменується ся його покровителем сеї організації і надаєсь йому почитне членство, а Владика знов зі своєї сторони, щоби не бути лише парадним, так сказати, членом Р. Н. Союзу, став ся також його членом дійсним. Спочатку воно здавалось, що Р. Н. Союз сим вибором Єпископа на свого покровителя і почитного члена зробив щось доброго та що загальом все буде благополучно. По недовгій однак часі показалося, що вказати Єпископа з Р. Н. Союзом зовсім не було так розумно, як воно спершу могло видаватись, тому іменно, бо Р. Н. Союз не вмів числяти ся з тими наслідками, які се єпископське покровительство і почитне членство будуть мусіли для него принести.

Я вже попередю говорив, що Єпископ, приходячи сюди, лущив в своїй особі два знамена, себто, що був він греко-католиком чи радше Єпископом гр. кат. Церкви, та що був він руської народності. Ті два факти чи знамена, треба було Р. Н. Союзові взяти під розвагу, заки він рішив ся наділяти Єпископа своїми почесностями. Тимчасом Р. Н. Союз на ці два знамена цілком не зважав, лише, обсилюючи Єпископа покровительством руководив ся виключно тим, що сей Єпископ був щирим, правдивим Русином, а зовсім не звертав уваги на се, що сей покровитель і почитний член був разом і Єпископом тутешньої гр.-кат. церкви. І що Р. Н. Союз вибирав на філадельфійській конвенції Єпископа своїм покровителем і почитним членом лише яко Русина, а не рівночасно яко Єпископа, про

се, здасть ся мені, не може бути найменшого навіть сумніву. Бо як би воно так було сталось, що на Єпископа до Америки був би прийшов не щирий Русин, лише який Русин замаскований, приміром який москвофил, впрочім добрий навіть греко-католик, то се так певно, як два а два є чотири, що був би він бачив покровительство і почитне членство Р. Н. Союзу так, як видить ся грушки на вербі. І власне в тім, що Р. Н. Союз яко чисто світська організація, наділяючи першого руського Єпископа в Америці всіма можливими почесностями, дивив ся лише на його народність, а не углядався разом і його церковного становища, лежить цілий сук річі і ся обставина була найважнішою причиною всіх тих баламут і негодовань, які опісля в Р. Н. Союзі повстали. Що більше, я прямо скажу, що се ділене Єпископа на Русина і Єпископа і наділюване його покровительством і почитним членством лише яко Русина було помилкою і то такою помилкою, якої не поповнив ще Р. Н. Союз в історії свого існування.

Є така загально принята засада в католицькій церкві і то без різниці на обряд (в католицькій церкві як відомо є різні обряди, але одна і та сама віра), що Єпископ, чи й взагалі перший ліпний святий священник може мати покровительство над такою лише організацією, котра складається з католиків, а ніяк не може брати під свій покров товариства такого, до якого належать чи можуть належати також і не-католики без згляду на се, чи ті не-католики є тої самої чи иншої народності як Єпископ. Воно так є, й інакше бути не може; бо коли-б який католицький Єпископ без згляду на обряд — повторяю ще раз — брав у свою заштиту якесь товариство не-католицьке, або таке товариство, яке є мішане що до віри своїх членів, то в таким разі значило-б се тільки, що сей Єпископ не робить ніякої різниці між католицькою а не-католицькою вірою, що сей Єпископ ставляє на рівні віру католицьку з вірою не-католицькою, або що він є рівнодушний до своєї віри. Такий отже Єпископ стягнув би на себе важке підозрінє що до своєї правдивості, на що чейже жаден Єпископ дозволити не може. Зрештою таке саме правило що до покровительства церковних осіб над організаціями є також і в інших, наприклад, в протестанських церквах і певно ніхто ще не чув, аби який достойник, припустім, англійської єпископальної церкви, яка з поміж всіх протестанських церков стоїть ще найбільше до церкви католицької, був покровителем якоїсь організації, що складала би ся з членів неналежачих до сеї церкви або з членів ворожих що до віри церкві єпископальній. На мою думку, то виімок з сего загального правила, що Єпископ не може бути покровителем над організацією, котра не є тої самої, що й він, віри або над організаціями мішаних вір, зробив би лише один „Алеутський“ і „Сівєро-американський“ російський Єпископ чи Архиепископ. Можна зовсім напевно сказати, що згаданий Єпископ чи Архиепископ прийняв би під свій покров таке товариство, як „Общество Русских Братств“, котре, як звісно, сидить що до віри на двох стільчиках, значить, на стільчику греко-католицьким і на стільчику царославним. А прийняв би він покровительство над Обществом на се, аби своїм впливом цілком витрутити з під сеї організації стільчик греко-католицький і щоби посадити так „няня“, головного духовного управителя сего „Общества“ а з тим і

всіх його членів на однім ише парославнім стільчику. Ко-ж би се йому не удалось, то се Алеутський єпископ потряс би лиш своєю косматою бородою і відмав би ся до сеї організації менше більше такими словами: „Нет, нет мо ребенята, ви не слушайте меня, помазанника Божія, поэтому я ставляю дом ваш пуст“... Но менше се.

Веручи отже під розвагу з одної сторони се, що я вгорі сказав про віру і народність, а з другої сторони те, що католицький Єпископ може бути покровителем католицької лише організації, воно є цілком природно, що наш Єпископ, даючись вибрати покровителем і почетнем членом Р. Н. Союзу, не міг вдоволитись тільки врученєм собі грамоти і на тім покінчити весь бізнес. Хоч яко Русини, безсумнівно, лицувало йому покровительство над Союзом, то однак яко Єпископ мусів він змагати до сего, аби Р. Н. Союз, який доси мав лише марку сьвітську, прибрав також віроісповідний, церковний характер, або щоби Р. Н. Союз став ся Руським гр. католицьким Союзом. Тим то ще заки вручено Владиці почетну грамоту, заявив він тодішній Старшині Р. Н. Союзу рішучо, що він (Єпископ) лише під сим, а не іншим услівєм прийме покровительство над Союзом, коли ся організація зазначить ясно своє становище що до церкви. Ну, і на попередній, філадельфійській конвенції, на котрій власне вибрано Єпископа покровителем, перейшов (тодішній) 19-тий параграф, який орікав, що на будуче членом Р. Н. Союзу може бути лише гр. кат. Русин, або взагалі католик.

Приняте сего віроісповідного, так сказати-б, параграфу до статутів Р. Н. Союзу зовсім не означало сего, щоби сей Союз ставав ся якоюсь, в стислім значінні того слова, церковною чи клерикальною, як дехто міг би думати, організацією, бо через сей параграф Р. Н. Союз нічого не теряв на своїм сьвітським, народнім характері і „Свобода“, орган Р. Н. Союзу, як перед тим так і потім однаково боронила наших справ народних і взагалі писала майже виключно про сьвітські річі. Сей церковний характер розуміли всі так, що „Свобода“ мала лише не виступати проти віри і нашої церкви, но мала боронити сю церкву бодай о стільки, о скільки вона причинається до береження руської народности між нашим робітництвом в Америці. Ані не вносив сей параграф якоїсь вузької партійности до Р. Н. Союзу, бо тоді крім москвофілів, які вже від давна в Америці існують, якихось інших партій між американськими Русинами не було. Правда, воно так виглядало, що сим параграфом загороджувалась до Союзу дорога православним Українцям з Росії; но так воно лише здавалось, бо-ж відомо, що до Р. Н. Союзу від часів його основання горнули і горнуть ся за дуже малесенькими лише виїмками самі гр. кат. галицькі Русини. Російські-же Українці, яких в Америці є досить обмаль і у котрих народня сьвідомість, о скільки я бодай мав нагоду пізнати, є, загалом беручи, далеко менша ніж у Русинів-Галичан, волять радше вступати до тутейших російських організацій так, що Р. Н. Союз не мав потреби брати їх в рахубу і на ділі ніколи їх в якусь рахубу не брав. Як воно зрештою і не є, а на тім 19-тім параграфі Р. Н. Союз нічогось не тратив, но противно, він на нім дуже много зискав, бо від філадельфійської Конвенції, на котрій, як сказано, вложено сей параграф до статута, почали напливати до Р. Н. Союзу особливо в угорської сторони тисячі нових чле-

нів і в протязі двох років, значить, від одної Конвенції до другої, Р. Н. Союз зріс так, як ніколи перед тим.

Сей 19-тий параграф займав собі спокійненько місце між іншими параграфами в статутах Р. Н. Союзу і ніхто ним не турбував ся аж до кількох місяців перед послідною Конвенцією. В тім, іменно, часі зачали підносити ся з різних сторін голоси, щоби сей параграф, яко „дурний“ і непотрібний „геть вишмарити“ і кожний ще мабуть тямить, яка-то письменна борба вела ся якого півтора року тому назад з приводу сего параграфу на шпальтах „Свободи“ або циркулярами розкидуваними поміж Союзіві Братства. Ті перепалки пером скінчились, розуміється, на ніч, но все таки були вони вістунком, що на слідуючій Конвенції буде мусіла перевестись велика баталія так що до сего параграфу як і взагалі до цілого напрямку, який на будуче Р. Н. Союз має заступати.

(Дальше буде).

ДОПИСЬ.

3 McKees Rocks, Pa.

В неділю, 26-го падолиста с. р. булисьмо наочними сьвідками факту, який наглядно вказує, що Русини ще не доросли до того, аби хтось посторонний міг який-такий осуд видати о них. Признаю ся щиро, що якби ся так мене хтось питав, який я осуд маю що до Русинів, а я не був Русиним, тобим сказав, що Русини ще не вартають називатись навіть півкультурним народом.

Річ ось в чім. 26-го падолиста давали McKees Rocks-ські Русини представлєне, на яке вибрали собі штуку, яка сама за себе говорить. Грали „Циганка-Красавиця“ — Гануляка. Хто знає автора сеї штуки, то і штуки не потребує читати, бо знає, чим вона буде пахнути; а хто знає саму штуку, виробить собі докладне понятє про її автора: „Wart Ras паґаса, а паґас Раса“. Та нам багато не розходить ся о автора; нам лише о се розходить ся, як могли сьвідоміші патріоти з McKees Rocks, Pa. допустити до сего, аби таку погань давати на сцені. Чи ж ми не маємо красного, свого питомого репертуару зі змістом чисто народним? Тай в McKees Rocks, Pa. єсть і сьвященник народовець і він допустив до того, що його недоук-дядок всім накидує таку погань! Встид і ще раз встид!

Всю зайве опускаємо, а ідемо до річі.

Підносить ся куртина і хор мамелюків реве чорносотенну російську пісню:

„Дружина въ ряды стройсь
Пойдемъ мы на врага
Выгнать усѣхъ евреевъ
Чтобъ вольна была Россія.

Стой пайдократъ*),
Стой не стрѣляй
И пули намъ не страшъ
Нѣ бомбой не вражай“.

Поминаємо цілу гру аматорів, в котрій найскрупультнійший спеціаліст не мігби добачити зерна найпримітивнішої гри — а переходимо до кінця. При кінці знова диво! Російські чорносотенці перемінились в галицьких москвофільських янічариків і ревуть „Пора — Пора“, що аж по грудях дре! Та публика (честь її за то) вповні зрозуміла свій патріотичний обовязок, бо як один муж, ціла сая загреміла: „Не пора, не пора“, „О честь вам, кацапські лайдаки“ і „Ще не вмерла Україна“.

*) Чорносотенці співають: демократ.

От таке представлєне було в McKees Rocks, Pa.

А тепер низка вражінь.

Чому ти, руський народе, жиєш ще на тій сьвятій землі і чому дармо псуєш хліб Божий? Чому? Чи для того тільки, щоби вічну саму погань між собою плекати? Чому ти такий, народе химерний? Чому інші народи, менші від тебе числом і культурою, поволи, але постійно прямують до чогось кращого? Чи ти вже нічо кращого не потрапиш, як виводити з поміж себе відступників свого народа, що на кождім кроці учать тебе, як білого царя і сильних мира сего по лапах лизати?

Ох, бідний народе! — Ти справді бідний, коли навіть того покромлюєш, що дячок Сокольський (се чесне імя повинні собі порядні Русини затамити!) потраплять тебе за ніс водити!

Гей, милий Боже! Як чоловік розгляне ся між Поляків, Словаків, Мадярів — то аж серце радує ся, як вони в згоді працюють для добра свого народа, для вітчизни; як вони вистері-

гають ся, щоби своєму народови перед чужинцями ганьби не принести...

Чи і у нас так єсть? Даєть Біг...

О. М.

ПРИЄДНУЙТЕ ЧЛЕНІВ ДО Р. НАР. СОЮЗА!

На
сплату

по 5 цент. денно
або
\$1.50 місячно.

Кожному Русини пішлемо 14-маратовий, поволучуваний годинник і дармовис вартості 20 доларів, на сплату по 1 дол. 50 цент. місячно.

Місячні рати будете сплачувати лише тоді, як дістанете вже годинник, випробуєте його і будете вдоволені в нього.

Пишіть сейчас по інформації і каталог, залучаючи марку на відповідь, до:

AMERICAN WATCH CO., DEPT. 6.
1152-1154 Milwaukee Ave., Room 210.
CHICAGO, ILL.

Христос Раждає ся! — Славіте!

НАЙКРАСША ПОРА ПІСЛАТИ СВОІМ ЗНАКОМИМ І ПРИЯТЕЛЯМ
ГАРНИЙ ДАРУНОК.

Руська Книгарня у Вінніпегу

порукає на сьвяточні дарунки найкрасші річі, які лише має на складі, а то:

Шопки (вертепи),

Посткарти, Листовий папір.

Чи може мати християнська родина
що красного на Різдво — як
ВЕРТЕП?

No 1.	6x7	цалів	—15	центів
No 2.	7x8	„	—25	„
No 3.	9x10	„	—40	„
No 4.	12x9	„	—50	„
No 5.	12x16	„	—75	„
No 6.	14x16	„	1.00	„
No 7.	з ангелами		1.25	„
No 8.	22x20	цалів	2.50	„

НА СЬВЯТИЙ ВЕЧЕР:

1.	Коляди на 3 голоси	15 ц.
2.	Коляди або набожні пісні на Різдво	25 ц.
3.	Коляди з нотами	60 ц.
4.	Коляди на Різдво Христове	15 ц.
5.	Піснесловець (нові церковні пісні)	50 ц.
6.	Kantyczki z dodatkiem pieśni przygodnych z notami, 784 stron.	75 ц.
7.	Kołodnik w ozdobjej oprawie	40 ц.

Велика Біблія

1073 сторін друку, мовою чисто українською; містить: сьв. Письмо старого і нового завіта, всі книги Мойсея, всіх Пророків, Євангелія і всі послання Апостолів, дальше родинну літопись в гарній шкіряній оправі, коштує \$2.50.

Оправлена в полотно \$1.25.

Письмо Сьвяте Нового Завіта

по руськи і англійськи, 786 сторін, коштує 80 центів.

КАЛЕНДАРІ

Наші календарі імпортовані впрост з старого краю, відзначають ся гарним змістом і низькими цінами; замовляйте КАЛЕНДАРІ сейчас, не чекайте, бо розійдуть ся.

на 1912 рік

маємо слідуючі календарі:

Загальний Календар. Хто його вже мав, то знає, що він вистарчить за добрих три. Всюда коштує він 1.00 — у нас 75 ц.
Календар Просьвіти. Історія життя руського народа і його борби за свої права в тім Календарі описані як найдокладніше. Коштує лиш 50 ц.
Приятель Жовніра 30 ц.
Запорожець 40 „
Хлібороб, календар для фермерів з образками 30 „
Америк. календ. „Союз“ 40 „
Пресьвята Родина 30 „
Маріанський Календар 30 „
Міссіонар 30 „
Кишенковий календар з нот. 10 „
Календарик підручний в шкіряній гарній оправі з нотесом до записок і мапами ... 35 „

В ПОЛЬСЬКІЙ МОВІ:

Wesoły Towarzysz 30 с.
Wielki Kalend. Powieściowy. 30 „
Kalendarz Wszechświatowy... 30 „
Przyjaciół Żołnierza 30 „
Najświętsza Rodzina 30 „
Kalendarz Mariański 25 „
Kalen. Cerca P. Jezusa 30 „
Skarb Rodzinny 50 „
Kalen. Uniwersalny, Tom I... 65 „
„ „ „ II... 65 „

Каталог книжок і музичних інструментів вислав ся кождому даром.

Пишіть на виразну адресу:

Ruska Knyharnia, 850 Main Str., Winnipeg, Man., Canada.

Проч зі смутком!

На виплату по 10 цент. денно.

Наколи зобов'язете ся платити по 10 центів денно, то пішлемо Вам на кредит сей прехороший грамофон плитовий, wraz з 12 музичними піснями, полькою, вальсів і т. д., які самі собі виберете. Пишіть по інформації і каталог рекордів, залучуючи марки на пересилку, еще днесь, аби ми могли доставити Вам грамофон перед сьвятами.

LIBERTY COMMERCIAL CO.,
Dept. Z., 343 E. 9 Str., New York, N. Y.

ШАНОВНА КОМПАНІЄ!

Так грамофон як і рекорди дістав я в добрім стані, за що складаю Вам сердечну подяку. Рати буду старати ся скорше сплатити, позаяк не аяно віякої ліпшої і веселішої розважки, як через Ваш гарний грамофон. Ще раз сердечно Вам дякую. Жителів Л. Зелінський, 142 Dale str., Muskegon, Mich.

Подібні листи одержуємо від кожного коштумера.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1910—1912:

Духовний управитель:
о. Мих. Валог, R. 9, Box 8, Butler, Pa.

Председатель:
Дмитро Капігула, McAdoo, Pa.

Місто-председателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-председатель:
Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шарпона, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Валог, Whiting, Ind.
Константин Поступак, McAdoo, Pa.
Теодозій Касків, Newark, N. J.

Радні:
Іван Глова, Shamokin, Pa.
А. Стефанович, Ambridge, Pa.
Й. Ялечко, Ramey, Pa.
С. Маркевич, New Alexandria, Pa.
В. Левчик, Elizabeth, N. J.
А. Добоп, Lansford, Pa.

Організатор:
Ілько Моранець, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союзу“
знаходиться під числом 83 Grand St.,
(у власній домі) Jersey City, N. J.

ПОКВІТОВАНЯ З ВИПЛАЧЕНИХ ЗАПОМОГ З КАСИ Р. Н. СОЮЗА.

Ч. 2042 КВІТ \$400.00
на чотириста доларів, котрі п. Іван Загачевський отримав як посмертну запови по жені Олені з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.
Ансонія, Конн. (дати не подано) 1911.
Іван Загачевський.

Свідки:
Теодор Шкурат,
Африн Клянчко.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 10.

Филип Бодонь, предс.,
Семен Натуркач, секр.

Ч. 2051 КВІТ \$100.00
на сто доларів, котрі п. Григорій Мута отримав як надзвичайну запови за нев. слабкість з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Сімпсон, Па 11-го жовтня 1911.

Григорій Мута.

Свідки:
Прокоп Мітка,
Дмитро Єлиняк.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 43.

Мих. Онуфряк, предс.,
І. Гарбера, секр.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й., Тов. ім. „Богородчани“ під опікою Пресьв. Діви Марії, від. 233. повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеся дня 16-го грудня, точно о год. 6-й вечір в галі під ч. 117 Ave. А. Вибір нового уряду. Кожен член довгуючий мусить вирівнати довг перед виборами, інакше не буде мати права до виборчого голосу і не буде мати жадного права до протесту. Член прибувши на вибори пізніше, як на призначений час, тратить також право до протесту; члени, котрі не прибудуть на вибори з недбалства заплатять 50 цнт., а урядник 1 дол. — Д. Квасняк, пр., Ів. Гаврилко, кас., Дм. Концур, секр.

АНСОНІЯ, КОНН., Бр. сьв. Апп. Петра і Павла, від. 10. повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбудеся дня 24. грудня с. р. Початок пів до другої по пол. Мають явити ся всі члени і свої довги поплатити. Довгуючий член, котрий не явить ся на мітинг і не вирівнає довгу, буде виключений з Бр. Суть важні справи до полагодження, як вибір нового уряду і т. п. — Семен Натуркач, секр.

ВІЛКСБЕРИ, ПА., Бр. сьв. О. Николая, від. 99. подає до відомости своїм членам, що річний мітинг відбудеся дня 17. грудня с. р. На тім мітингі контрольна комісія має предложити справоздане касове з цілого року, а опісля наступить вибір нового уряду на слідуєчий рік і полагодижене інших важних справ. На тім мітингі буде приймати ся нових членів без вступного до Братства о до Р. Н. Союзу після статутів. Члени, котрі не прибудуть на мітинг, підлягають 1 дол. карі. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть виключені з Братства і Р. Н. Союзу. — Василь Зомчак, пр., Стефан Чорний, кас., Петро Герман, секретар.

БАЙОН СІТІ, Н. ДЖ., Бр. сьв. Арх. Михайла, від. 213. повідомляє всіх членів, що річний мітинг відбудеся дня 19. грудня с. р. о год. 7-й вечір. Справоздане касове і вибір нових урядників. Неявивший ся член платить 50 ц. а урядник 1 дол. карі. Не вирівнавши член довгу буде суспендований. Нових членів буде приймати без вступного до Братства. — А. Бурбела, місто-пр., А. Павлок, секретар.

ДОНОРА, ПА., Бр. сьв. Димитрія, від. 157. подає до відомости, як місцевим так і плейзовим членам, що річний мітинг відбудеся дня 24-го грудня на 5-й улиці, під литовським костелом. Початок о год. 1-й по пол. На сей мітинг має явити ся кождий член. Контрольна комісія зложить рахунок з цілого року. Вибір нових урядників на рік 1912-ий. Буде приймати ся нових членів без вступного до Братства а до Р. Н. Союзу після статутів. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Котрий член не явить ся на тім мітингі, заплатити 1 дол., а урядник 1.50 дол. карі. — Тео. Газдайка, пр., М. Вархолик, секр.

КІНГСТОН, ПА., Бр. сьв. Арх. Михайла, від. 208. повідомляє, що річний мітинг відбудеся дня 17. грудня, точно о годині 2-й по пол. На тім мітингі буде вибір нового уряду. Неявивший ся член буде караний після статута. — М. Масекович, секретар.

ПІТСФІЛД, МАСС., Бр. сьв. Димитрія, від. 150. подає до відомости всім членам, що річний мітинг відбудеся на дни 17-го грудня 1911 р. на Куртин галі, при Пеке Ровд. Початок точно о годині першій по пол. Справоздане касове і вибір нового уряду на рік 1912. Член неявивший ся на мітингі підлягає карі 50 ц., а урядник 1 дол. — Грицько Андреїв, пр., Ник. Щербань, секр.

ВЕСТ СЕНЕКА, Н. Й., Бр. Пресьв. Богородиці, від. 149. повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбудеся дня 23. грудня о годині 8-й вечір під ч. 556 Інґем Ave. Вибір нового уряду на слідуєчий рік і справоздане касове. Довгуючі члени мають вирівнати свої залежності, бо в противнім разі стратять право до запови і зістануть суспендовані. — Фр. Петришин, председатель.

РОСФОРД, О., Бр. сьв. Арх. Михайла, від. 235. подає до загальної відомости, що річний мітинг відбудеся в першу неділю по 10-тім, то є. 17. грудня; мітинг розпочне ся о годині 1.30 по пол. На річний мітинг має кождий член явити ся, бо буде справоздане річне і відбуде ся вибір нового уряду на рік 1912. На тім мітингі буде приймати нових членів без вступного. Довгуючі члени мають вирівнати свої залежності, бо ели не сповнять своїх обов'язків, будуть суспендовані. Котрий член не явить ся на тім мітингі, заплатити 1 дол., а урядник 2 дол. карі. — Вас. Холава, пр., Михайл Цапний, секр., М. Кусьнер, кас.

СКРЕНТОН, ПА., Бр. сьв. Івана Хрест., від. 169. повідомляє, що річний мітинг відбудеся дня 24-го грудня 1911 р. Справоздане касове і вибір нового уряду на 1912-ий рік. Член неявивший ся і не вирівнавши своїх довгів, зістане суспендований так з Братства як і Р. Н. Союзу. — Л. Демко, секр.

ЕДВАРДСВІЛ, ПА., Бр. сьв. Володимира, від. 40. повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбудеся в неділю, дня 17. грудня, в галі церковній, точно о годині другій по пол. На тім мітингі предложать комітетові справоздане з своєї діяльності за цілий 1911 рік. Дальше наступить вибір нових урядників на рік 1912. Члени довгуючі до Братства мають вирівнати всі свої залежності, бо в противнім разі не будуть мати права забирати голосу на нарадах, ані бути вибраними урядниками; крім сего зістануть суспендовані з Братства і з Р. Н. Союзу. Член неявивший ся заплатити 50 цнт., а урядник 1 дол. карі. Нових членів буде приймати ся до Братства без вступного. — Павло Валях, пр., Ів. Кавалкевич, секр.

ФРЕДРІКТАВН, ПА., Бр. сьв. Ів. Хрест., від. 172. повідомляє своїх членів, що дня 17-го грудня відбудеся річний мітинг. Кождий член має явити ся і вирівнати свої довги. Неявивший ся член буде покараний після статута. Початок мітингі о год. 1-й по пол. — Ів. Мачуга, предс.

ЧЕСТЕР, ПА., Бр. Сопествія сьв. Духа, від. 237. повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбудеся дня 17. грудня в галі церковній, при улиці Гарвінг. Початок точно о год. 2-й по пол. 1) Отворене мітингі; 2) справоздане председателя; 3) справозд. секретаря фінансового; 4) справозд. касієра; 5) справозд. контрольної комісії за цілий рік 1911; 6) справозд. надзирателів хорих; 7) перечитане протоколів; 8) вибір нового уряду на рік 1912. Взяє ся всіх членів, щоб вирівнали всі свої залежності перед мітингі. Котрий член не явить ся, буде покараний грошево: 50 ц. а урядник 1 дол. — Гр. Вєца, предс., Гр. Стецій, кас., А. Мишыха, секр. фін.

БРАВНСВІЛ, ПА., Бр. сьв. Петра і Павла, від. 6. повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеся в неділю, дня 24. грудня с. р., точно о годині 1-й по пол. в звичайній галі. Кождий член має явити ся. Контрольна комісія має предложити справоздане касове з цілого року; вибір нового уряду на слідуєчий рік і інші важні справи. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг, бо в противнім разі зістануть виключені з Братства і з Р. Н. Союзу. Неявивший ся член заплатити 1 дол., а урядник 2 дол. карі. — Мих. Бенца, секр.

СТ. ЛУІС, МИ., Бр. сьв. Арх. Мих., від. 14. подає до відомости всім своїм членам, так місцевим як і поазмісцевим, що річний мітинг відбудеся в третю неділю в місяці, то є. 19. грудня с. р., о годині 1-й по пол. в галі церковній. На тім мітингі буде вибирати ся братський уряд на рік 1912. Має появили ся кождий член; неприсутний член платити 50 ц., а урядник 1 дол. карі. Котрий член прийшов би пізній на мітинг, заплатити 1 дол. карі. Буде приймати ся нових членів до Братства без вступного, а до Р. Н. Союзу після статутів. — Григорій Копча, секретар.

НЮ АЛЕКСАНДРІЯ, ПА., Бр. сьв. Петра і Павла, від. 82. подає до відомости своїм членам, що дня 17-го грудня відбудеся річний мітинг на котрім буде справоздане з минулого року як також буде вибирати новий уряд на рік 1912-ий. Член неявивший ся на той мітинг заплатити 50 ц., а урядник 1 дол. карі. — С. Маркевич, пр.; М. Федлак, кас.; І. Луців, секр.

ПЛЕЗЕНТ ВАЛЕЙ, О., Бр. сьв. Мих., від. 80. повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбудеся дня 17-го грудня с. р. о 1-й год. по пол. Має явити ся кождий член і вирівнати всі свої довги. Справоздане касове і вибір нових урядників. Неявивший ся член заплатити 1 дол., а урядник 2 дол. карі. — М. Славняк, предс.,

ШКАГО, ІЛЛ., Бр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 259. повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеся дня 17-го грудня, о год. першій по пол., в галі Шовмейкер, на 46 і Ешленд улиці. На сей мітинг обов'язково повинен кождий член явитись. Членів довгуючих просить ся, щоб вирівнали свої залежності. Карі не накладаємо жадної, бо маємо повну надію, що всі наші чесні члени возьмуть під розвагу наше загальне добро і появлять ся на сьм мітингі як найчисленніше. При тій нагоді заявляємо всім Чесним Братям Русинам з околиці Савт Сайд що на сьм мітингі будемо приймати нових членів без вступного. — Е. Скородинський, секр.

ІЛИМАВТ, ПА., Бр. сьв. Петра і Павла, від. 46. повідомляє, що річний мітинг відбудеся дня 17-го грудня о год. 2-й по пол. Мають явити ся всі члени, так місцеві як і позамісцеві. Неявивший ся член заплатити 50 цнт., а урядник 1 дол. карі. — Ст. Дробняк, пр., М. Лєско, кас., М. Гбур, секр.

ОБОРН, Н. Й., Тов. „Залоржеська Січ“, від. 283. подає до відомости усім своїм членам, що річний мітинг відбудеся дня 24-го грудня, о год. 1.30 по пол. Порядок мітингі слідуєчий: 1) отворене мітингі кошовим; 2) справоздане головних урядників, т. є. кошового, секретаря і скарбника; 3) справоздане контрольної комісії; 4) вибір нового уряду на рік 1912-ий тайним голосуванням; 5) призначення нових членів до Тов. і Р. Н. С. і збирання вкладок членських за грудень; 6) замкнене мітингі. Кождий член, або членкиня, котрі суть в місці, мусять явитись на мітинг і вирівнати свої залежності. Член неявивший ся на мітинг, заплатити кару після статута. Нових членів буде приймати ся до Тов. без вступного, а до Р. Н. С. після статута. Усіх членів позамісцевих просить ся також, щоб вирівнали свої належності до повисше означеного часу. Усякі кореспонденції просить ся слати на руки Секретаря Товариства: Andrew Bury, 42 Arlington Ave., Auburn, N. Y.

МІКІСПОРТ, ПА., Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 48. подає до відомости своїм членам, що річний мітинг відбудеся дня 17-го грудня. Вибір нового уряду на 1912-ий рік і справоздане касове. Член неявивший ся підлягає карі 50 цнт., а урядник 1 дол. Довгуючі мають свої довги вирівнати. — М. Лабаш, пр., М. Фринько, секр.

БАКЕРТОН, ПА., Бр. сьв. Петра, від. 219. повідомляє, що річний мітинг відбудеся дня 17-го грудня о год. пів до другої по пол. в місцевій галі. Вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатити 50 цнт., а урядник 1 дол. карі. — М. Набережний, пр., Ст. Виліч, секр.

СТ. ЛЮІС, МО., Бр. сьв. Володимира Вел., від. 179. повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеся в неділю, 17. с. м. в церковній галі по Сл. Божій. На сей мітинг мають явити ся всі члени, інакше платять кару, члени, котрі довгують, мають вирівнати свої залежності; понеже сей мітинг є остатний в сьм році, тому на нїм буде вибирати ся новий уряд. — М. Петровський, пр.

ВИТНЕЙ, ПА., Бр. Трех Святителів, від. 35. повідомляє, що річний мітинг відбудеся дня 17-го грудня с. р. Початок о год. дванадцятій в полудне. Вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатити 50 цнт., а урядник 1 дол. карі. Котрий член не вирівнає свого довгу, зістане виключений з Братства і з Р. Н. Союзу. — Петро Квочка, секр.

ЧІСГОЛМ, МІНН., Бр. сьв. Арх. Мих., від. 116. повідомляє, що на дни 19. падолиста 1911 р. відбуде ся річний мітинг зі слідуєчим порядком: справоздане старого виділу; обрахунок Братської каси за рік 1911; вибір нового виділу. До него увійшли: Йосиф Бобер, предс.; Вас. Гарадим, заст. пр.; Йосиф Круховський, секр.; Дм. Лобаз, заступ. секр.; Ів. Сутковий, кас.; Йос. Шведюк, заст. кас.; Анд. Сутковий, дозорця хорих; Іван Кравчук, Ів. Іранюк, Анд. Гарадим і Йос. Матуш, контрольна комісія. — Йос. Бобер, предс., Йосиф Круховський, секретар.

КАЛЕНДАР.

ГРУДЕНЬ.

н.ст.	Дні	Руські свята
14	Четвер	Наума
15	П'ятн.	Авакума пр.
16	Субота	Софронія
17	Неділя	27. † Варвари
18	Понед.	Сави преп.
19	Вівтор.	Николая Чуд.
20	Середа	Амврозія еп.

НОВИНКИ.

¶ Новий акт добродійності митрополит, гр. Андрея Шептицького. Митрополит Шептицький, який від ряду літ щедрою рукою підпомагає і кладе підвалини до щораз нових культурних інституцій галицьких Русинів, наділив оноді наше сільське товариство господарське „Сільський Господар“ щедрим даром, іменом дарував йому свій двір в Коршові разом з приналежними господарськими будинками, парком і овочевим та яринним огородем; філварок сей обіймає простір около 15 моргів. Там актом даровизни дав митрополит товариству „Сільський Господар“ можливість в дуже пригіднім місці і серед дуже сприяючих умовин утворити господарську стацію з взірцевим огородем і садом. зглядно умістити там також школу рільничу, або школу селянських господарів, якої потреба відчувалась в Галичині від давна.

¶ З австрійського парламенту. В однім з попередніх чисел подали ми вість, що правдоподібно новий австрійський парламент розв'яжуть і правительство пічне рядити абсолютно, на підставі § 14. Новопечене міністерство Штірка не могло ніяк найти більшої для правительствених предлог, позаяк всі численніші партії перейшли на сторону опозиції. Політичний небозвід Австрії виглядав дуже захмарено. І нараз наступив несподіваний зворот. Дня 4-го грудня — як доносять телеграми — усі здумалися на сенсаційну вість: Чехи перейшли з найострішої опозиції на сторону правительства і голосували за бюджетом. Є се несподіванка, якої найменше надіяно ся. Вона викликала величезне вражіння в усіх політичних таборах та вияснити її можуть лиш ті, що брали участь в дотичних переговорах. Вправді граф Штірк прийняв був до свого кабінету двох Чехів на міністрів, однак чеський народ мав з ним всілякі порухунки ще з давніших часів. Найцікавіше є то, що як подають телеграми, ніхто не знає, що спонукало і що означає сей зворот в політиці Чехів.

¶ „Яворівський Голос“ просвітно-політична часопись, виходить в Яворові 1-го і 15-го кожного місяця. Річна передплата 4 К. „Яворівський Голос“, се новий прибуток з обсягу галицької провінціальної преси, яка стоїть дуже марно. Як на багатьох інших полях, так і на тім, годі українським провінціальним часописам в Галичині видержати конкуренції з Поляками, котрі майже в кождім більшім місті мають свій орган, що стоїть на сторожі місцевих і повітових народних і партійних інтересів. Значіння такої преси годі заперечувати, тому кожду нову появу на тім полі треба привітати щирою радістю і видатною підмогою в формі передплати. Перші числа „Яворівського Голосу“ представляють ся дуже гарно.

¶ Огні. Із Галичини надходять часті вістки про огні. 28-го жовтня с. р. вибух огонь в Турці над Стриєм. Згоріло 48 господарств і багато худоби. В огні попало ся багато

людей, а одна лятина згоріла на смерть. — В селі Сурмачівці, в Ярославському повіті, погоріло 15 господарств, а в Тучанах коло Ярослава погоріли майже всі господарі. — Ще не перестали були тліти останки пожежі з 23. жовтня, поглитившої 25 газдіств в селі Грабові, коли дня 6. падолиста спала на ту бідну гірську оселю, нова, но далеко страшніша пожежа, що — при шаленій бурі — знищила до чиста других 70 газдіств. Іменем нещасних Бойків, щирих Русинів, простягає руку до прилюдного милосердя, голова комітету рятункового о. Юліян Твардисвич, парох Лопиньки, почта Долина.

¶ Вибух в копальні нафти. В Дрогобичі (в Галичині), з невідомої причини вибухла нафта в шибі „Галичина“. З тяжким трудом загашено пожежу.

¶ Жінки мають право голосування... в Галичині. Краківська мійська рада постановила дати виборче право жінкам при виборах до мійської ради.

¶ Українського населення в Бразилії — є як пишуть відти до „Ради“ — до 60.000 душ, в тім найбільше в провінції Парана. Деякі міста, як приміром Прудентополіс (має до 10.000 Українців) майже чисто українські. В останніх двох роках (1909—1910) прибуло до Парани, через порт Раганаqua 7572 душ, з того в р. 1909 — 5033 душ, а в р. 1910 — 2539. Отже імміграція в 1910 р. була майже в два рази менша, як в році попереднім. Більша половина іммігрантів походить з Австрії, переважно Українці й Поляки, а саме: в 1909 р. 2663 душ, в 1909 р. — 1498 душ. За Австрією йдуть Росія й Німеччина. Іммігрантів з Росії було в 1909 р. — 674, в 1910 р. — 475, з Німеччини в 1909 р. — 1132, в 1910 р. — 362. Зменшене імміграції поясняє ся між иншим труднощами, які робить бразилійське правительство, спеціально для переселення до Парани. В 1910 р. заложило правительство в провінції Парана нові колонії на просторі 52.449 гектарів з числом населення 10.059 душ, в тім більша половина Українців з Поляками — 6.815 душ.

¶ Вязнений родиною. Про незвичайні звірства зглядом найближшого члена родини доносять до варшавських часописів з Плоцка. Іменно довіс хтось поліції, що в домі жиди Пантофля є увязнений від кількох літ якийсь чоловік. Для ствердження сеї чутки удав ся місцевий поліцмайстер, Левін, разом з начальником слідчого відділу, Тісковом, на вказане місце і зажадали від синів властителя дому ключів від мешкання на піддашшю. Ті відмовили жаданю; тоді візвано слюсаря, який отворив мешкання. Прибувши війшли до середини, але сейчас вернули назад, не могучи знести убійчої атмосфери. Коли війшли сюди на ново, представив ся їх очам грозою проймаючий вид. В куті малої темної хатини, на купі гною лежав жид в брудній одежі серед всякого плюгавства. Як виявило ся опісля, був се один з синів властителя дому, Й. Пантофель, який був вязнений в сей спосіб від чотирох літ в цілі позбавлення його майна. В тій справі заряджено слідство.

¶ Велика катастрофа. В Росії біля Іркутська трафилася велика катастрофа. Через неосторожність офіцера жовніри на маневрах стріляли з армат остроми набоями. Убито 10 людей, поранено більше як 50.

¶ Згоріло 15 дітей. У Росії, в Новоросійську, лучила ся недавно страшна пригода. Дорослі пішли, як звичайно, на поле на роботу, другі

у ліс, а тимчасом вибух у селі великий огонь, в яким згоріло 15 дітей.

¶ Голод в Росії. Сего року в Росії великі неврожаї. У деяких околицях панує голод. У глибині Росії, у Царицині, люди з голоду хорують на цингу. У Тобольщині й Сарманщині, а також понад Уралом лютує тиф і цинга.

¶ Воздушна труба. Прибувши в ньюйорську пристань 5-го с. м. парохід „Кретік“ під час своєї подорожі находив ся в незвичайній небезпеці. Минувшого понеділка, ранком, побачив капітан на морі велетенський стовп води, височини яких 800 сгін, який з шаленою швидкістю летів на парохід. Коли-б ся труба була зачепила о корабель, сей слідний був би в млі ока пішов на дно моря, пірваний шаленим виром. На приказ капітана корабель цілою силою пари, до якої лиш були спосібні його машини, кинув ся в бік, і так минув грізну небезпеку.

¶ Дістане 1000 дол. нагороду, хто докаже, що земля є округла. Місцевість Бруклайн, коло Бостону, Масс. може похвалити ся неабияким оригіналом. Є ним якийсь багач, Кароль В. Морсе, який ніяк не хоче повірити в се, аби наша земля була круглою кулею. Після його погляду наша земля має вигляд квадратного кружка, над яким наче шкляний кльош, лежить півкуліста, у нутрі порожня, поволоча з леду. Ся поволоча не допускає, щоб який небудь сьмільчак відірвав ся від землі і пропав у безвістях вселенної. Рівнож після теорії сего оригіналу крутять ся не земля довкола сонця, але сонце довкола сего квадрата земного кружка. І сей оригінал оголосив в бостонських часописах з 6-го с. м., що жетвує тому 1000 доларів, хто його переконає, що він є — дурак. то значить що не посідає найпримітивніших понять про будову вселенної. Щастє що небіщик Коперник не умів поанглійськи, а то сарака з досади певно-б перевернув ся у своїм гробі.

¶ Украдено князівну. У Мотте-Карльо, де великі князі грають мільйони, невідомі люди украли дошку князя з Монако.

¶ Розбиті кораблі. При кінці минушого місяця на морі здибали ся два французькі кораблі „Ліберія“ і „Діоліба“. „Діоліба“ від розгону розбив ся і потонув. Згинуло 3 пасажирів і багато корабельної служби.

¶ Велика родина. Теперішній король Сіаму може похвалити ся гарною компанією братів і сестер. Його батько, вже небіщик, король Хуяльонгон лишив ні більше ні менше лиш сто синів і сто доньок. До тепер не може так численною родиною похвалити ся жаден володар. Король Хуяльонгон мав дванадцять жінок, що мали титул княгинь, а крім сего ще 600 жінок без титулу. Сих то і не диво, що мав тільки дітей. Він навіть не знав всіх своїх дітей. Сини від жінок княгинь, зачисляють ся до королівської родини. З них 12 носить титул сіамських князів. Вони тепер учать ся в Англії.

¶ Ювілей сирників. На другий рік припадає ювілейна річниця сирників. Се минає 80 літ від хвилі як винайдено сиркові запалки, а 55 літ, як помер їх винахідник Німець — Йоган Каммерер, хемік з фаху. Каммерер, як кождий чоловік, що вказує суспільности нові шляхи, або дає їй якесь добро, переходив довгу історію переслідувань. За протиправительственну бесіду найшов ся він у в'язниці, де в р. 1832 винайшов сиркові запалки. Вийшов-

ши на волю, почав шукати підприємця на свій винахід, але правительство заборонило виробляти „небезпечне средство до витворювання огню“ під грозою тяжких кар. Каммерер грозьби не злякав ся і оснував собі свою тайну фабрику сирників, котрі продавав за границею своєї вітчизни. Та правительство вкоротці дізнало ся про се, спльондрувало фабрику, а Каммерера приарештовано. Рівночасно видали власти заборону продажі і уживання незвичайно корисного Каммерерова винаходу. Нещасний винахідник не дістав ся вже таки більше на волю і стративши в турмі здорові глузди, помер в 1857-ім р. Франція і Англія підхопили винахід Каммерера і почали масово виробляти сирники, що принесли фабрикантам мільйонні зиски, а Німеччина ще довгі часи вдоволялась перестарілим звичаєм кресання огня, а потім мусіла таки спроваджувати сирники... з заграниці...

¶ З історії про горівку. Ту улюблену „запиканку“, котрою ще задурманюють собі легкодушні наші бідаци свою нещасну голову, винайшов Араб Разес, деє около 805 р. по Христовім Різді. Завважено, що чоловік, котрий її випив, мав червоні губи — тому і названо її червонило — „алькоголь“. Цілих 200 років знали горівку в Азії, — до Європи дістала ся вона під латинською назвою „aqua vitae“ (аква віте — вода здоров'я). Дестилювати горівку почали в Європі що-й-но по 1.300 р., а в Америці аж по 1.600 р. Пили горівку почали німецькі гірники, (але вже відітчили ся!) в 1550 р. Трицятилітня війна в роках 1610—1648 розповсюдила її по цілій Європі. В часі семилітньої війни між Австрією і Німеччиною в рр. 1758—1763 пили горівку вже скрізь, а в часі великої французької революції (в 1793 р.) пили завзято горівку Французи, і вона давала ся їм в знаки, так само, як тепер нашим легкодухам. В декотрих державах населенє зуміло пізнати ся на тяжкім ворогові і вирікло ся його задалегідь, а за те гостинно прийняла у себе горівку небішка Польща і матушка Росія, (за 4 місяці сього року, випили там 320 мільйонів літрів).

¶ Цікаві цифри подають французькі часописи з нагоди недавно переведеного спису населення в Індії. Індійці, як відомо, заклочують подружжя з дітьми. Після останнього спису начислено там 250.000 заручених „жінок“, що не скінчили ще 5-ого року життя. Два мільйони було таких „мужаток“, що не перейшли віку 10 років, 6 мільйонів таких, що мали від 10—15 років, а 9 мільйонів було в віці від 15—20 років. Індійські подружжя є звичайною торгівлею. Батько купує мужа для своєї доньки завчасу тоді, коли донька має ледви 5 років. По купні мужа, донька сидить в домі батька до 10 року життя, після чого вертає до мужа. В Індії є багато материй в 13 році життя, а не рідкий випадок, коли 26 літня жінка є вже бабкою і має внуків. Доля індійської жінки незавидна. Народжене доньки є звичайно в родині нещастем. Індійська жінка, виходячи за муж, стає невільницею свого чоловіка. Вдів в цілій Індії є звяз 26 мільйонів. (Нар. Слово).

245 Вп. п. місцевих секретарів відділів Р. Н. Союзу просить ся братські оголошення в справі мітингів призначені до друку в рубриці „Рух в відділах Р. Н. Союзу“, присилати в сей спосіб, щоб вони найшли ся в редакції найпізніше в понеділок рано того тижня, у яким мають бути поміщені в часописи. Усі оголошення, які прийдуть до редакції пізніше як в понеділок, не будуть поміщені скорше аж на другий тиждень.

ЗАПОРОЖЦІ.

КАЗКА

ІВАНА НЕЧУЯ-ЛЕВИЦЬКОГО.

Над Дніпром, коло славетних порогів, в селі Старому Кодаку, жив собі молодий лотсман, Карпо Летючий. Як і всі лотсмени, він був потомок славних Запорозжців. Високий, чорнявий та кучерявий! гарний з лиця, гарний з стану, кругом гарний ще й до того сьмільний! Ще з-малку брав його з собою батько на байдаки та плоти, переводячи їх через пороги. Карпо знав добре всі пороги, всі забори, знав кожний камінь. Він любив пороги, бо зріс коло їх. Карпо любив летіти птицею з лави на лаву; любив слухати, як шумить Дніпро на порогах, як реве Звонець або Дід і обливає бризками його горяче лице.

Лотсманський отаман дуже любив Капра і настановив його не вважаючи на його дуже молоді літа. Отаман вірив йому, як самому собі.

Ото раз приплив до порогів великий байдак: якогось багатого купця.

— Дай мені, отамане, лотсмане, та найпевнішого, найлучшого! каже багатий купець до отамана.

— „Нема в мене певнішого і вірнішого лотсмане, як Карпо Летючий, хоч він і молодий. Посилаю його, то все одно, що й сам іду“, сказав отаман.

Вимірили байдак, зняли з його трохи ваги, приробили довженне стерно. Готове судно в страшну дорогу! Карпо поблагословився в отамана і вилетів орлом на байдак. Всі поперед сїли по українськи звичаю, потім стали на коліна і помолились Богу. Ніхто не знав за-певне, чи вернеться живий до дому!

— „Щастя-ж Боже!“ промовив отаман до Карпа; „як щасливо вернешся до дому, то дам тобі велику, велику плату! що маю найлюбійшого, наймилійшого. Пам'ятай! Моє слово тверде!“ — промовив отаман Іван Музика, ще й сивим вусом моргнув.

У Карпа дуже забилося серце! бо гарна була, як картина, Мизичина дочка Олеся. Він почув, що в його виростають орлині отаманські крила.

— Гребімо! крикнув він на гребців, ще й рукою махнув.

Гребці запустили гребки в воду. Байдак зняв ся з місця і полетів, як птиця. Коло стерна стояв, як той явір високий, Карпо Летючий. Серед Дніпра на судні, в прозорому повітрі малювалося його молоде лице, біла сорочка, червоний широкий пояс. Він гордо поглядав на Дніпро, а очима все бачив чорні Олесині очі, її біле личко.

Зачуміла вода й заревла. Кодацький поріг появилася ввесь, од берега до берега, ввесь білий, вкритий піною та бризками. Байдак загув і полетів з лави на лаву рівно, як стріла. В одну мить його перенесло через поріг! Вода обризкала гребців і присипала Карпові кучери. Судно тихо загуло, як порожня бочка. Всі перехрестились.

Карпо не зоглядів ся, як байдак минув Звонецький, Сурський і Лохиський пороги.

Ще було чути, як стогнали виспі пороги, а тут уже заревів Дід чи Ненаситець.

Коли се де не взялася вітрова полоса! Вітер дмухнув трохи з боку. Коло самісінького порога вода вкрилася неначе чорними ворсинами. Вітер ухопив судно і зніс тропки на бік... В душі в Карпа похолосло... Він сам кинув ся до стерна, кричав на гребців, махав руками, налягав на стерно грудьми. Але нічого не допомогло!

Велика сила вхопила байдак і знесла на бік. Байдак полетів з лави на лаву і черкнув ся дном об Зелений камінь, котрий однак не шкодить байдакам. Судно разом загуло, наче крикнуло і знов полетіло як стріла, та все звертало у бік. Ще низче його вхопив страшний камінь Крутько і обкрутив кругом себе... Байдак застугонів, зачепився довгим стерном за Крутька. Стерно хруснуло, як трісочка, і переломилось на трое. Тепер все пропало, все згнуло!

Карпо і гребці зняли руки до Бога.

Вода вхопила байдак, як легеньку трісочку, крутила його на всі боки, понесла і кинула на лаву. Судно заревло перед смертю, затріщало дуже страшно, аж перемогло великий клекіт Ненаситця і впало на остру скелю. Каміння одбило йому ввесь ніс. Колодки полетіли в низ і розбилися на маленькі поліна. Часть судна зачепилася на скелі. Люди, як птиці, держалися за вірвовки.

Пекло не було таке страшне, як Ненаситець! З-верху ревла вода, в-низу кипіла хвиля. Цілі гори білої ревучої піни билися об каміня, скакали в гору, закручувалися гребіними, і знов падали назад на каміння. Од берега до берега ніби лютувала біла водяна буря, крутили вихри, вертілись чорторії, неначе все те викидав підземний огонь, або заховаї на дні вітри.

— Пропала на віки моя честь! Втерав я на віки мою Олесю! Честь моя! Олесю моя! Що скаже тепер отаман, як я верну ся живим до дому! — говорив Карпо, виєючи над страшною безоднею.

В-низу од порога лотсмени вже побачили розбитий байдак. Човни і дуби вже поплили спасати живих людей і крам. Один був вже наближився до скелі, де висів байдак, вже лотсманми кидали вірвовку гребцям, щоб пристати з боку до тієї скелі і зрапати хоч людей.

— Пронав я на віки! Втерав я на віки Олесю! Налцо мені жити на світі! — крикнув Карпо і скочив всілу кипичу хвилю.

Карпо і тільки пам'ятав, що вода клекотіла, крутила ним, кидала його то в гору, то в низ, як вода в печі кидає зерном в казані. Вже вода залила йому уха, рот. Карпо вже ждав, що вода от-от вдарить ним об скелю і розмістить його, як немосточку. Коли се він почув, що разом так полетів у низ, в якусь безодню, і втратив пам'ять.

От прокидається Карпо і дивиться, аж він лежить на сухому. Головав він рукою кругом себе і наляпав м'який мох а під мохом твердий камінь. Окриває він очі і бачить світ.

— Боже мій! де се я? Чи мене витягли, чи я умер, чи се мені сон снять ся? подумав Карпо і глянув у гору.

Високо над ним висіла водяна стеля. Він почав придивлятися і побачив, що там у горі лила ся вода, текла, пінилась і навіть шуміла, а через ту воду, як через скляну стелю, синіло небо, а серед неба світило ясне сонце. Біла піна купами лехіла і часом заслоняла сонце, неначе хмара; а через піну, через хвилі міняло ся сонце: то синіло, то червоніло, то жовтіло, то знов блищало як золото.

Глянув Карпо кругом себе і побачив, що він лежить на скелі. Оглянув ся на всі боки, і знов йому здало ся, що все то був сон: і той байдак, і та біда на порогах, і та отаманська обіцянка... Він побачив, що під водою стояла, як стіна рівна скеля од одного Дніпрового берега до другого: то була лава Ненаситця.

го порога; а там далі низше знов стояла друга рівна скеля, така сама як і перша. Кам'яні стіни були виспі од високої дзвіниці, а по-верх їх лив ся цілий Дніпро і постлав ся над ними водяною стелею.

От дивить ся Карпо в-низ, а між тими стінами росте пишний сад, про якого тільки в казках розказують. Там розстелялись зеленою скатертю луки з такою травою, як і на землі; там були розкидані невеличкі, але гарні пригорки, велике каміння, то острів як дзвіниці, то рівне наче стовпи. І все те місце було гарне, як рай: зеленіло гаями, лужками, садками, виноградом. Між зеленою травою цвіли всякі квітки. Карпо бачив під самою скелею, де він лежав, пишний рожовий кущ, чув навіть пахощі од рож і васильків. З-верху з під водяної стелі понавішувалося на скелі лататя з широким листом, з білими і жовтими квітками, висіло купами дрібне, як пух, зелене підводне з'ялля... Скрізь світило сонце через водяну стелю, але той світ був тихий і разом ясний. Краса того місця так зчарувала Карпа, що вся його жизнь, з малку і до парубочтва, здалася йому якимсь сном. Йому хотілось тільки дивитися то на сади, то на скелі, то на кришталеву стелю, саяню од синього неба, а часом блискучу, як цвіт веселки.

Придивляється Карпо в низ, аж попід гаями неначе ростуть купи високих червоних та синіх квіток. Придивляється він кущу, аж ті квітки ворухать ся: то були люди. Два чоловіки йшли просто до того місця, де був Летючий. На їх були високі чорні шапки з червоними верхами, сині кунтуші з рукавами на одкид.

— А чого ти хлопче, заліз туди, куди тобі не годилося би лізти? спитали вони в Карпа.

— Хто-ж ти такий? Що ти за людина?

— „Я...“ почав Карпо та й не доказав, бо забув, як його звали.

— Злазь до нас!

— „Нема кудю злізти, бо скеля крута, як стіна!“ крикнув Карпо і почув, що його голос зовсім змінив ся: став дзвінкий, рівний, голосний. Карпо заговорив, неначе пісню заспівав.

— Скакай, не бій ся! крикнули ті люди до Карпа.

Карпо скочив і зараз почув, що він тихісенько спускається на землю, як обережна птиця спускається з неба на дерево. Ті люди піддержали його за руки і поставили на траву.

Карпо глянув на тих людей і трохи злякав ся. Такі вони були високі, рівні, дужі! Такі вони були гарні на вроду, що він таких людей не бачив ні між панами, ні між простими селянами.

— Еге, ти хлопче з України! промовив один з їх, і голос його розсипав ся між скелями, як весняний первий грім.

— „З України“ тихо обізвав ся Карпо.

— Чи вже-ж тепер на Україні стали такі маленькі та мізерні люди, як отсе ти? спитав один чоловік, і обидва вони якось жалібно усміхнулись.

Карпо, глянувши на їх несказану красу, трохи опам'ятав ся і став сьмільвійший. — „От-такі, як бачите!“ промовив він.

— Хто-ж ти такий, хлопчику? спитали вони.

— „Я лотсман на порогах... Летючий на прізвиське...“ сказав Карпо, а імення свого все таки не пригадав.

— Правда, ти розбив байдака!

— „Правда“, промовив Карпо і та іррка правда прийшла йому на пам'ять, як дуже давний, Бог зна колишній сон.

— Ходи же з нами, сказали ті люди і повели Карпа далі, ставши по обидва боки.

— Як же тобі здало ся в нашому краю? Чи гарна наша сторона? спитали вони.

Карпо тільки глянув на ту стелю, де сонце раз-про-раз блищало, як блискавка, всіми цв'їтами і затулив очі рукою.

— А знаєд, хлопчику, хто ми? спитали вони в Карпа.

Карпо тільки глянув на їх чорні очі і великі шовкові вуси.

— Ми козаки Запорозжці. Чи ти чув що про Запорозжців?

— „Чув, що колись за порогами була Січ; мені покійник батько дещо розказував“.

— Ото-ж що-б ти знав, тут тепер Запорозжська Січ, промовив один Запорозжець. Ото, бач, як зруйнували Січ, а помочи нам не було де взяти, то наші характерники зачарували Січ. З того часу наша Січ з островом, з гетьманом, з козаками от-тут! Нашу Січ поглинув Дніпро. Чи бачиш, ондечки далеко, далеко ворухать ся попід гаєм за от-тією скелею неначе червоні квітки? То наше січове товариство.

І обидва козаки повели Карпа на зустріч тому товариству.

Зараз за ліском вони стріли інших козаків. Запорозжці сиділи на зеленій траві групами, сиділи на дрібному камінні, стояли по два, по три, розмовляли між собою і всі поглядали на Карпа, як на якесь диво. Всі козаки були високі, рівні за здоров'ю; всі були гарні, повбїрані в гарну одержу неначе в празник або в неділю. Вони стиха розмовляли, а Карпови здало ся, що то режуть страшенні Дніпрові пороги.

— Отсе наш січовий курінь! Ми побачимо ще не один курінь, поки дійдемо до нашого гетьмана, промовив один Запорозжець.

— До гетьмана! до гетьмана! закричали деякі Запорозжці, і слідком за Летючим і за його двома проводирями посипались всі козаки.

От всі вони війшли в зелений гай. Той гай був такий гарний, як у нас буває він гарний весною. Дерево зеленіло, як серед дня під ясним південним сонцем. Увичайний світ пронизував кожний листочок наскрізь: все дерево з листем було ніби вироблене з зеленого тонкого скла. Здавалось, ніби світ бризкав з середини кожної квіткі і травини. Карпо мусів прикрити очі рукою... В гаю щебетали соловейки, ковали возулі, туркотали дорлиці, щебетало, всяке птаство. Між деревом скрізь цвіла рожа великими кущами, цвіли гвоздики, чорнобривці, півонїя; зеленіла між купами квіток рута, мята, любисток. Все те було освічене весняним сонцем, бо нігде під деревом не було тіни. Весь гай з квітками й птицями блищав і світив ся наскрізь, неначе був витканий з одного світла і з самих квіток та птиць.

Серед того гаю було зелене поле. Там сиділи на каміні три кобзарі і грали козака до танців, а кругом їх на зеленій траві танцювали молоді, хисткі як очерет, козаки.

(Дальше буде).

Російсько-Американська Лінія

ОДИНОКА ЛІНІЯ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ

— МІЖ РОСІЮ І АМЕРИКОЮ. —

8½ дня до Роттердаму, 11½ дня до Лібава.

„БІРМА“ — 9-го грудня.

„КУРСК“ — 30-го грудня.

III класа \$31.00 III класа \$33.00

II класа \$45.00 II класа \$47.00

I класа \$52.00 I класа \$54.00

По більшій подробиці просить ся звертати до наших агентів або до головного вступництва:

A. E. JOHNSON & CO. 27 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

Відозва.

В сім році минає, як відомо, сто літ від часу, як прийшов на світ Маркіян Шашкевич. Він положив великі заслуги для нашого народу, бо він перший навчив Русинів не встидати ся свого рідного слова, бо він перший показав дорогу, якою нам треба йти, щоби здобути собі повагу між іншими народами в світі.

Наш бідний край обходить торжественно сю столітню річницю народин Маркіяна. Всюди по містах, місточках і селах устроюють вечерки і вечерниці в його честь; в Підлісся, його родинним селі, поставили йому величавий пам'ятник в формі хреста, у Львові відбули ся громадні походи на його могилу; тут і там основують ся інституції його імені, збирають ся складки на народні цілі і т. д. і т. д. Інтелектуалі стає побіч селянина і робітника, молодіж побіч старих і з всіх грудей добуває ся один гимн похвальний в честь першого пробудителя галицької землі.

І нам, Русинам, яких доля кинула за море, не випадає остатись по заду в сьвяткованню сего ювілею. І ми також мусимо почувати ся до обов'язку віддати достойну і гідну честь Маркіянові, і тим способом показати нашим братам в старім краю, що ми так само. хоч на чужій землі, уміємо шанувати пам'ять наших великих заслужених людей.

Тим то ми, підписані комітетові, сьміємо звернути ся до всіх Русинів в Америці, щоб вони словами: Дорогі Родимці! Хотім ми розкинені по широкій і довгій Америці, то мусить нас тепер оживити одна думка, одна ціль, а се віддане почеси першому каміняреви нашої вітчизни. На всіх наших плеязах мусять в тім або з початком слідуемого року бути устроєні концерти, вечерниці або який інший обхід в честь Шашкевича. Ми мусимо звеличити його ім'я, аби старий чи молодий як і дитина-школяр знали, хто був Шашкевич, що зробив і чим він є великий і заслужений для нас.

Но тоє возвеличене Маркіяна не може обмежити ся лише на слова; ми мусимо се віддане чести показати також і ділом. Ми знаємо, що в старім краю сиплять ся фонди на рідну школу, ми знаємо, що всі Русини добровільно оподатковують себе і тягнуть ся з послідного на народні цілі, хоч кожний з нас знає, як тяжко в краю о гріш. Богу дякувати, нам тут в Америці легше о хліб і о цент і для того, чи можемо ми обоятним оком дивити на се, як наші брата кладуть на народнім жертвеннику свої лепти для народного добра, а ми з своєї сторони малиб бути рівнодушними і нічого не дати?

Ні, і ще раз ні! Ми мусимо помочи нашому краю і показати, що й нам добро рідної школи лежить на серці. Для того ми просимо, щоби при всяких Маркіянових обходах збирали ся добровільні складки, щоби по церквах наше Вс. Духовенство відправляло парастаси по Маркіяні і заряджувало заразом збирание жертв, щоби взагалі не проминула ані одна нагода, при якій не зібравлоб ся дещо на повисипу ціль. Всі ті жертви утворюють один фонд під назвою „Ювілейний фонд ім. Маркіяна Шашкевича“ і він піде на шкільні цілі в старім краю.

Ми певні, що наша американська Русь не повстидає ся. На бік всякі незгоди і сварні! Нехай всіх нас Русинів в Америці зв'яже під теперішню пору одна ідея: „Сьвято Маркіяна!“

За Комітет:

о. Йос. Чаплинський, предс.,
167 Hall Ave., Perth Amboy, N. J.

Ів. Мартон, заст. предс.,
Whiting, Ind.

Сем. Ядловський, кас.,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вол. Касків, секр.
10 Chmelnysky St., Ansonia, Conn.

Критичні „пять мінут“ в подружжїм пожиттї.

Один розумний лікар, дослідник і знавець людей, каже, що є пять мінут в дни, коли супружа згода є виставлена на найбільшу небезпеку. Тим найнебезпечнішим часом в щоденнім життї супружїї пари є хвиля, коли муж занятий поза домом, вертає домів. Занятий кількогадинною чи цілоденною працею, чи то бюровою, чи якою іншою, вертає чоловік домів звичайно мовчаливий і подразнений. Таким по-зірно неввічливим поведенням мужа чує ся нерозумна жінка зараз обиджена; їй здає ся, що муж її вже не любить. Нерозумна жінка, якій до сего недостає ніжних чувств, конечних до скріплення супружого щастя, відплачує мужови такою самою монетою, наслідком чого решта дня минає їм в мовчанні, обопільнім зачмуренню і т. д.

Така сама історія повторяє ся щоденно, обоє чують ся нещасливими, наступають непорозуміння і спори, а то має такі наслідки, що муж, щоби уникнути пекла в хаті, утікає з дому. Загально можна сказати, що в тих критичних п'ятих мінутах, по повероті мужа домів, переходять жінки огневу пробу. Если її перетревають, то супруже щастє уратоване. Властиво нема в тім нічого трудного.

Одна розумна Англичанка, яка за своїх дівочих літ сама не мало працювала, подає своїм „нещасливим по-сестрам“ зовсім звичайний спосіб на щасливе подружжє пожиттє. Поучає вона власним приміром; оповідає імен-но про своє поведене зглядом мужа в часі звисних критичних п'ятих мінут. Своім поведенням ушасливила вона себе і свого мужа. Коли одного разу — каже вона — в перших днях супружого життя отворила вертаючому мужови двері і привітала його весело, не помітила у нього ніякого вдоволення,

але противно, він видав ся їй якимсь байдужним зглядом неї і суворим. В першій хвилі — каже вона — так се на ню поділяло, що хотіла від него відвернути ся та відплатити ся мужови таким самим поведенням.

Коли однак глянула на його змучене лице, пригадала собі сейчас про часи, як то вона колись працювала, та і зрозуміла зараз і оправдала поведене мужа. Від сеї хвилі стала щасливою подругою щасливого мужа. Дальше оповідає вона подрібно про своє поведене зглядом мужа, та поручає його всім замужнім жінкам. Жінка, котра хоче бути щасливою, мусить догодити своєму мужови під кожним зглядом. Першим услівем зеднання собі мужа є штука варення. Жінка повинна все варити лише такі страви, які мужеві смакують. На їду, обід чи вечеру не повинен муж ніколи ждати. Дальше, муж повинен застати в хаті завжди як пайбільший порядок.

Жінка не повинна ніколи зражувати ся байдужним, ніби суворим поведенням мужа підчас т. зв. п'ятих критичних мінут, бо такий настрій є лише переходовий. Щаслива жінка повинна все помагати умученому мужови в убиранню і розбиранню ся. Таке догджуване не попусує мужа, але навпаки направить його; він тоді буде за се вдячний і буде старати ся дорівняти своїй жінці. Віда однак в подружжї, де жінка на байдуже поведене мужа відплачує ся йому таким самим поведенням; тоді хвилеве невдоволене, або лихий настрій мужа переміняє ся в постійний і нема в такій хаті добра; вина тут по стороні жінки. Найважнішою також причиною утрати любови мужа та сего, що він не держить ся дому, є се, если молода жінка дає вернувшому мужеві довго на себе ждати, занята тоалетою, читанем романів, або іншими витребеньками, або таки з примховатости. Вступаючи до хати муж повинен застати все готове, а сама жінка повинна бути скромно, але чисто одягнена. То все — каже розумна жінка — є конечні услівя щасливого подружжого пожиття.

ОГОЛОШЕННЯ.

Читайте і другим давайте читати. СУДІТЬ БО ОНО І ДЛЯ ВАС МАЄ ВАРТИСТЬ.

Чесний агент для робітника—емігранта має то саме значінє що добра робота. —

Неправда? Таним власне є:

JOHN NEMETH

б. заступник ц. к. конзуля
457 Washington St., NEW YORK, N. Y.
Tel. 5734 — Spring.

395 Broadway, New York.

150 2nd St., Passaic, N. J.

6 Dorottya utca, Budapest (Austro-Hung.)

Найстарший і найбільший інтерес Славянсько-Руський в Америці який:

Пересилає гроші телеграфічно і поч-тото до всіх частин сьвіта,

Продає шифарти на всі лінії до краю і з краю найтаньше,

Полагоджує справи нотаріальні сно-ро і добре,

Уділяє рад в кождім напрямі дармо.

Істнує від тридцять літ, а о взрості сьвідчить се що з протягу одного року вислав більше як 100.000 переказів грошевих і то лише телеграфічно на загальну суму около 30 мільонів Корон.

Русини! коли Вам за богато красних слів різних людей, які чигають лише на се, щоби Вас визискати і утечи, коли Вам за богато людей які проплагають мільонові кавці, чи таке иньше, щоби збудити Ваше довіре а забравши Ваші гроші могли ними робити маетки, а в разі потреби банкрутувати — прийдіть до мене. Я запевняю Вас що так чесно обслуговати Вас буду як обслуговував сі сотки тисяч, які удавали ся до мене через цілі десятки літ, яких нині кривні, знакоми, діти а навіть внуки удають ся до мене в пересьвідченню що так добре і чесно як стара фірма Івана Немета ніхто не потрафить обслуговати. Братя! через час істнованя мого інтересу бачив я як упали сотки баннів більших і меньших, як тисячі людей оставало без цента, а я все остерігав, просив, напояв, ті для яких мої слова позістали словами волюющего на пустини жалували не раз, але за пізно.

Братя! пересилає гроші — я Вам переішло скоро.

Купуєте шифкарту — таньше хочби, о цента піхто Вам не спродасть.

Маєте яке горе, скаргу, процес чи иньші справи — удайте ся до мене, бо і хтож ліпше в таких випадках поради-ти чи полагодити може як не Іван Неме-т б. заступник ц. н. конзуля?

Хочете які центи відложити на лиху годину — я Вам вложу до штатних бан-ків чи переішло до старокравих щад-ниць в яких Ваші тяжко запрацьовані гроші долежать дня в якім схочете ви-брати їх.

Братя! нехай мої слова не будуть словами киненими на вітер, переко-нуйте ся, розпитуйте тих що мене знають, тих що удають ся до мене, пишіть до мене самі, заохочуйте других до сего, а сподіваю ся, що приятелями станемо скоро, на так довго як я інтерес прова-дити а Ви в Америці будете.

З поважанєм

John Nemeth, б. заст. ц. к. конзуля.
457 Washington St., New York, N. Y.

Чи маєте мої папери і коверти? Е-сли ні так пишіть по адресі.

Михайло Угорчак, 204 WEST 148 ST., NEW YORK CITY, РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР,

виписує різні українські і иньші костюми на представлення і характеризує по низьких цінах. Замовлення приймає що найменше на 8 днів перед представленням.

Петро Ярема

РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

виписує нер-чї на весіля, хре-стинні і всякі дру-гі забави.
115 Ave. A.,
NEW YORK, N. Y.
Телефон:
Orchard 2568.

ЖІНКИ! Учїть ся акушерії в нашій школі або у себе в дома. На-ука у вашій рідній мові. Станьте ся не-зависимими. Наука триває 3 місяці; по її скінченню видаємо диплом. Адресувати:
Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery,
229 E. 14th Street,
New York, N. Y.

Новий вибір русько-українських рекордів.

Ми продаємо грамофони на тижневі і місячні сплати.

!Рекорди на всіх языках!

Пишіть по наш каталог і вибрану Вами машину ми піп-лемо на Ваш Express Office, де за дозволом агента можете сей грамофон оглянути, не платячи ані одного цента наперед.

Позір! Кожда експресова компанія дає Вам привілей екзамінувати наш грамофон на наше бажанє.

Спеціальний каталог 100 різних річів, як: кишених і стінних годинни-ків, ювілейських приборів і т. н. висилаємо на жаданє даром.

GLOBE RECORD & SUPPLY CO. DEPT. T. 131 E. 7th STREET
NEW YORK, N. Y.

Незвичайно
рідка
нагода!

Всі ті гарні презенти ДАРОМ!

Щоби скоро розповсюдити наші нефаальшовані поєдинно золочені Американські годинни-ки, даємо ДАРОМ до кожної проданої годинки протягом 30 днів: Одну правдиву бриту Котлера, прегарний ланцюжок з дармовим, віденським п'янкум файлу і рідкітварничку до цигар і папіросів, гарну дамську брошку, одну пару блазучих кульчиків, викладані зипильку до спинаки, сивки до мавсетів і 4 спинки до ковпирів. Дамо Вам всі ті річі до кожної замовленої годинки. Се є правдива американ-ського виробу годинка в 20-літню іваранцію, вложена кам'яни, має найновіший уліпшеня і добре держить час. Окладки подвійно золочені і глянє гравіровані. Виглядає як \$35.00 золота годинка. Сю годинку wraz з сими презентами висилаємо за \$4.98 за посплатою (C. O. D.) і упо-важнюємо Вас оглянути сі річі на експресовім офіс, а если не будете вдоволені в тої, так рідкої для Вас нагоди, скажіть агентови звернути сі річі на ваш кошт. Если ж Вам вони подобають ся, заплатіть \$4.98 і оплатіть пересилку. Зарізанкуйте! Нічо не коштує Вас оглянути їх. Если пришлете нам \$4.98 wraz з замовленям, то ми оплатимо самі пересилку і дамо Вам ще як особливий дарунок зо-лочений перстїнь. Даром дамо одну годинку і всі ті презента, если купите пість за \$29.88. Пи-шіть чи мужеську або жіночу. CARROLL CUTLER & CO., 453, Manhattan Bldg., CHICAGO, Ill.

РІЗДВЯНІ ДАРУНКИ

Дармо!

Купіть у нас за \$6.00 найліпшого тютюну до папіросів і виберіть собі презент з салдуочих предметів: 1. Найновіший імпортований фонограф з великою нікльованою трубою і рекордами, який грає гарно й виразно усяку музичку і пісню. Кожний може мати в своїм домашньому концерті. 2. Красна гармонія в славній німецької фабрики з нотами і клавішами. 3. Гар-ний столовий, нікльований годинник з музичкою, що грає за кожним разом 10 мінут. 4. Грубо золо-чений дамський або мужеський зигаром. 5. Сто-ловий сервіс в красній пуделку: 6 ножів, 6 ви-лок, 6 великих і 6 малих ложок, 1 ніж до масла і 1 ложечка до цукру. — За наш презент хочемо, аби Ви поручали нашу фірму Вашим знайоми-м. Прішліть нам на задаток 50 центів маркам, а ми нашлемо Вам 40 пуделок тютюну 4 ох родів за \$6.00 і вибраний Вами презент. Решту \$5.50 заплатите по відібранню товару. Кому сей товар не подобає ся, мо-же його не прийняти. — З Канади і иньших країв про-сто ся присилати 6.00 доларів відразу.

English Asiatic Tobacco Co., Dept. L.,
115 E. 7th Str., New York City.

КНИЖКИ

котрі можна дістати в друкарні „Свободи“:

Ангел та пустельник	15
Америка	15
Американець, веселий образ з життя народу	15
Бери та читай	30
Борба клас і чому робітники організують ся	15
Весела книжочка з образками	35
В Старім і Новім краю	25
Гостина сьв. Николоя, драматична гра для дітей	10
Доля галицької сироти	5
Дещо про зв'язи	30
Дещо про права і суди	10
Дорога до сьвідомости	10
Емігрант	15
Журавлі	10
Життя, зарібки, організації і т. п. в Зл. Держ.	15
Зуб за зуб	10
Казки за Циганів	10
Коротка історія Руси	10
Капітал і праця	15
Казки про Жидів	15
Книжочка рахункова	50
Марія	10
Монгострадальний народ	20
Народний рух астр.-угор. Русинів	15
Оповідане про Алі Бабу і сорок розбійників	20
О підземних скарбах	25
Оповідання про заздрих богів	10
Про нутро землі	25
Покуса	10
Про кінець сьвіта	15
Рицар і смерть	5
Розмова Поляка з Русином	10
Релігійні віровання	20
Русько-англійський тлумач	60
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Смерть	10
Степові люди	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітничка драма	15
Товаришка ворожка	15
Хто з чого живе	15
Унія в Америці	20
Які то є люди на землі, з 20 образ. Як мужик ходив до царя правди шукати	50
Через кордон	15
Хлопська доля	5

Друки.

Метрики шлюбні	3
Метрики смерті	3
Помічник за померлих	10
Папері листові з вінетами, оден.	2

Молитвенники і книжки богослужбні та релігійні.

Звичайна оправа.

Новий Завіт	2.00
Псалтир	1.00
Бог Надежда Моя	1.00
Хліб душі	60
Хліб душі, латинськими буквами	84
Дорога	52
Дорога, малий	32
Друг душі	50
Горі Серце	34
Ізборник Церковний, малий	70
Ізборник Церковний, мал. лат. бук.	70
Молитвенник, галицький	66
Псалтир, малий	1.20
Сокровище Душі	80
Зборничок	55
Зборничок найкрасшій пісень цер.	10
Ангельський хор, збірник народно-церков. пісень під ноти ч. I.	25
Ангельський хор, часть II.	5

Гарна оправа.

Бог Надежда Моя	2.00
Хліб Душі	1.80
Хліб Душі, латинськими буквами	2.00
Дорога	1.70
Дорога, малий	1.00
Друг Душі	1.30
Горі Серце	1.10
Молитвенник	1.80
Молитвенник, латинськими бук.	1.80
Зборник	1.90
Зборничок	1.30

Замовлення належить висилати на адресу:

SVOBODA,

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГОЛОШЕНЬ В „СВОБОДІ“.

1) ОГОЛОШЕННЯ БИЗНЕСОВІ, які йдуть довгий час (від 3 місяців до року) платять ся після спеціальної тарифи, яку інтересовані дістануть на жадане листовно.

1-о, 2-о або 3-и разові ОГОЛОШЕННЯ БИЗНЕСІВ по 3 цнт. від слова за кожний раз.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ, як: мітинги брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союзу поміщає ся безплатно оден раз в рубриці „Рух в Відділах Р. Н. Союзу“.

ОГОЛОШЕННЯ ПРЕДСТАВЛЕНЬ ТЕАТРАЛЬНИХ І БАЛІВ по 2 центи від слова для брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союзу, а для товариств неналежачих до Р. Н. Союзу по 4 центи від слова.

ПОШУКУВАНЕ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова за найменше 10 слів.

КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і інші по 3 центи від слова.

ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТЬБИ по 10 центів від слова за найменше 10 слів.

Одноразове оголошення адреси 25 цнт.

2) Належитість за всяке оголошене мусить бути прислана з гори та в цілости. В противнім разі оголошене безсильно не поміщає ся. Належитість за дрібні оголошення можна прислати також поштовими марками.

3) Кожде оголошене мусить бути в редакції на тиждень перед датою виходу того чи-сла часописи, в якому воно має бути поміщене. Оголошене телефоном не приймає ся.

4) За зміст оголошень або за відвічальність оголошувачих ся в часописи фірм редакція не приймає ніякої відвічальности.

5) Кого-б скривджено, або з ким зле обходжено-б ся в тій фірмі, яка оголошує ся в нашій часописи, нехай про се сейчас повідомить редакцію, а коли подасть достаточні докази ошуща, викине ся оголошене неспісної фірми; крім сего редакція доложити всіх старань, щоб ошуща потягнути до відвічальности.

6) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголошене, не подаючи причин.

7) Редакція має право жадати від фірм або незнаних осіб, щоб прислали докази, що ведуть свій бизнес чесно і дійсно зможуть додержати того, що обіцяють в оголошенню.

8) В оголошенню мусить бути тільки правда. Редакція має право відкинути всяке підозріле оголошене.

9) Оголошення мусять бути писані пером, виразно і на одній стороні паперу.

10) За дрібні оголошення редакція не висилає ніяких поквітовань.

Позір!

усі ті, що змінюють свої адреси.

Експедиція нашої часописи просить усіх тих Вп. Родимців, читачів нашої часописи, які змінюють місце свого побуту чи помешкання, повідомлювати про се адміністрацію „Свободи“ після поданого понизше вірця:

Член відділу Р. Н. Союзу ч.

Імя і назвиско мое звучить

.....

Моя стара адреса звучить

.....

Прому посилати „Свободу“ на нову адресу, яка звучить

.....

.....

.....

Просимо зятимити собі сей вірець і після того вірця змінити, в разі потреби, свою адресу.

SVOBODA

83 Grand Str., Jersey City, N. J.

ТАНА ПРОДАЖА ШИФКАРТ.

ОДИНОКА РУСЬКА АГЕНЦІЯ ШИФКАРТОВА В НЬО ЙОРКУ.

ВАЖНЕ! По причині конкуренції між лініями, можете від нас відіхати до Старого Краю найменшим коштом на добрих, поспішних шифах на Гамбург, Бремен, Роттердам і Антверпен.

Желаючи скористатися з нагоди низької ціни, повинні удавати ся до нас зі всякими вахитами о інформації і о час відливу кораблів.

Жиючим подальше від Нью Йорку, завчасу замовляємо місця на шифах, як і наші агенти зустрічають пасажирів на стаціях (depot) в Нью Йорку. Ми стараємо ся о вигоду пасажирів, як також і про їх багажі і нічліг.

КРАЙНІ! По що йти до чужих, котрі Вас не розуміють, коли можете удати ся до нас так, як до свого дому. Хто має замір їхати до старого краю, або спроводити його до Америки, нехай удасть ся до нас, а ми ручимо, що дістане добру услугу. — Нумер телефону агенції єсть: Orchard 887.

Удавайте ся особисто, листовно або по телефоні до:

G. KUNASHEVSKY, 179 East 3rd Str., New York, N. Y.

Позахатні робітники.

Робітники, виставлені на холод і вохкість, уникнуть докучливих болів ревматизму і невральгії, уживаючи д-ра Ріхтера „Pain Expeller-у“ в хвили, коли почують перші кольки (ломаня).

Сей лік має запевнену постійну славу від 43 літ. Уживають його скрізь по цілім сьвіті, а дістати його можна у всіх друготорах Злучених Держав по 25 і 50 центів за фляшку.

Уживайте його також в случаях напруження мускулів, звихнень, болів в сугавах, в боці і в грудях, болю зубів, уший і жолудковик корчів.

Повне поученє в руській мові знаходиться в кожній коробці.

Будьте уважні і вистерігайте ся численних наслідуваль. Правдивий Pain Expeller знаходить ся тільки в такій коробці, яка тут представлена на образку.

Сей лік вирабляють

F. Ad. Richter & Co.

213-215 Pearl Str., New York City

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE PA.

Капітал \$50.000.00.

Надвиська і нерозділені зиски \$100.000.00.

Заснований 1864 року.

Провадить загальний банківський бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частин сьвіта. Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїли ся протягом послідніх 5 літ і виносять тепер около \$500.000.00.

Банк пересилає гроші через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Найвище забезпечене \$100,000.00

Читайте з увагою!

Не дайте дурити ся (агентам крикливою і брехливою рекламою. Як вам хто говорить, що ручить за се або те, то ви запитайте цигана, чим він ручить і де його зарука? Відвічальний Агент і банкір складає заруку в державну касу. Заки повірите кому свій гріш, чи то до пороколя, чи переслана до старого краю, поперед переконайте ся, чим і як хто ручить за ваш тяжко запрацьований гріш. Я еложив в державній касі сто тисяч доларів.

Тому тамте, що треба уникати непевних банкірів. До наших послуг є старий, опитний Агент, який висилає 100 корон за \$20.43, 200 корон за \$40.85, 500 корон за \$102.00, 1000 корон за \$204.00. Продає шифкарти до Європи і до Америки, робить контракти, повновасти та полагодує військові справи, а усе те робить

— дешево, совісно і точно. —

Пішіть по подробці курсу і ціни шифкарт.

Відповідаю відвратною поштою, а всяку пораду даю безплатно.

HENRY J. SCHNITZER

141 Washington St., New York.

23-48

Найвище забезпечене \$100,000.00